

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta 13.—
za četrt leta 6-50
za en mesec 2-20
za Nemčijo celoletno . 29.—
za ostalo inozemstvo . 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta 12.—
za četrt leta 6.—
za en mesec 2.—

V upravi prejemov mesečno K 1-70

SLOVENEK

Inserati:

Enostolpna pettivrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat 13 "
za trikrat 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:

enostolpna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

Izhaja:

vsak dan, izvenem nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. Za
Avstr. poštne hran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
hran. račun št. 28.511. — Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 16 strani.

Potreba politične izobrazbe.

Danes, ko ima vsak 24 let star človek volilno pravico in sme na ta način govoriti in odločevati o usodi države, o smeri državne politike, njene uprave, ko pade njegov glas na tehtnico, kjer se odločuje o važnih kulturnih vprašanjih, je dolžnost političnih strank, da se ljudstvo tudi politično izšola.

Nimamo samo navadnih analfabetov, ki ne znajo pisati ne brati, veliko več je med ljudstvom političnih analfabetov, ki nimajo nobenega pojma o važnosti in vplivu političnih vprašanj, ki kar slepo dero za političnimi kričaji. Na oddajo njihovih glasov pri volitvah ne uplivajo kulturna načela stranke, ampak veliko bolj trenutno javno mnenje, gospodarska odvisnost in pa fraze. Teh ljudi je veliko, posebno med takimi imenovanimi meščanskimi strankami, ki nimajo skupaj sklenjenih vrst in trpe na pomanjkanju organizacije. Meščansko časopisje je sicer dobro orožje, a ni v stanu teh ljudi nase prikleniti; zato je tudi moč in bodočnost strank, ki imajo take volilce, silno dvomljiva.

Stranke imajo časopisje, politične shode, agitatorje, zaupnike, tajnike, plakate in politične brošure, ki skrbijo za pojasnjevanje političnih vprašanj, a pridejo časi, ko so politične razmere take, da vse to ni kos predsodkom in zavijanju, ki so jih nasprotniki med ljudstvo vrgli posebno ob času volitev.

Zato je treba pravočasne, redne in sistematične izobrazbe volilcev. So predsodki, ki se jih govornik na velikih političnih zborovanjih ne dotakne, a žive med ljudstvom in se morajo pojasniti, ako hočemo reflektirati na njihove glasove.

Vsak volilni okraj bi moral biti razdeljen na več okrajev, ki bi morali imeti neko politično šolo. Ta naj bi imela imenik zaupnikov, volilcev, naj bi prirejala politične kurze, kjer bi se pojasnjevala politična vprašanja, tolmačilo delo stranke, opozarjalo na nove zakone in načrte, očrtalo stališče stranke pri tem in onem glasovanju, v tem in onem vprašanju. Tu naj bi imeli začetnik tudi gospodarski program, ki naj bi se tekom časa skušal udeležiti. Na ta način se dosežejo uspehi, kakoršnih ne more doseči najbrilantnejši govornik na velikih zborovanjih in kar je še naj-

bolj važno, ljudje se tako utrjuje v svojem prepričanju, da jim tudi najbolj zvit in zgovoren agitator nasprotnih stranke ne pride do živga. Delo pri volitvah pa skoro odpade. Treba je samo čete skupaj zbrati in poslati v boj.

Politično delo bo tudi na naših tleh postalo vedno bolj težko, zamotano in komplicirano. Posamezni stanovi se čimdalje bolj zase organizirajo in stavijo na stranko svoje posebne zahteve. Vse te interese zastopati, v sklad spravljati in po njih svojo politično smer uravnati, je težko; še veliko težje pa je ta korak, to in ono postopanje nasproti posameznim stanovom, ki samo nase mislijo in ne na celoto, zagovarjati. Ljudem je treba dopovedati, da niso samo pravice, ampak tudi dolžnosti, da niso samo podpore, ampak tudi bremenja.

V tem oziru moramo o pravem času skrbeti, da bomo imeli vedno več politično popolnoma izšolanih volilcev.

Bodoča moč naše armade.

Nova brambna postava in ž njo zvezano povišanje števila vojaških novincev zdatno izpreminja našo armado na kopnem in na morju. Vojsna uprava namerava našo vojno moč bistveno preosnovati.

Pred vsem se, kadar se popolnoma izvede dveletna vojaška doba, poviša stanje moštva pri posameznih stotnjah in odpade veliki nedostatek, da je pri sedanjem nizkem mirovnem stanju stotnjah uspešna vojaška izobrazba skoro nemogoča. Zelo zdatno nameravajo tudi pomnožiti artiljerijo. Trenu hočejo posvetiti tisto pozornost, ki mu gre, ker je bil tren pri nas res zelo za nemarjen. Ustanoviti nameravajo tudi takozvane delovne oddelke, ki jim pridele take potrjene rekrute, ki za vojno službo telesno niso dovolj krepki, a sposobni za razna potrebna dela, ki jih zdaj opravljajo za vojno službo popolnoma vsposobljeni vojaki v veliko žalost in nevoljo stotniških poveljnikov. Na Ogrskem nameravajo ustanoviti še en železniški polk in izpopolnijo polk, ki mu je predvsem naloga, da izvršuje v vojski brzovojno službo. Pomnožiti nameravajo tudi število oddelkov strojnih pušk in izpopolniti novo vojno orožje v zraku: aeroplanski in zrakovni oddelki, kjer smo v primeri z drugimi državami zaostali, dasi so si

naši častniki kot drzni zrakoplovci že priborili svetovni sloves. Uvesti nameravajo še več drugih preosnov, v prvi vrsti se ustanovi zbor podčastnikov po poklicu, ki se je osobito po izkušnjah v Nemčiji in Franciji prav dobro obnesel.

Navečje važnosti je pa načrt vojne uprave, da se pri pehotnih polkih opusti 1. bataljon, tako da bo imel vsak pehotni polk le po tri in ne po štiri bataljone, kot jih ima zdaj. Po drugih državah sploh štejejo pehotni polki le po tri bataljone in se je to radi boljše pregleda, ki ga mora polkovnik v boju čez polk imeti, zelo dobro obneslo. Zvišalo se bo pa zato mirovno stanje pehotnih in lovskih stotnij. Te preosnove, ki bo seveda veliko veljala, ne nameravajo nikaj izvesti in so jo odgodili za poznejše čase.

Pri mornarici nameravajo povišati število mornarjev in častnikov. Uvedejo se še druge preosnove, o katerih pa merodajni krogi molče, ker na morju se vsaka država kolikor je to seveda mogoče v naših časih, tajno oborožuje in izpopolnjuje svojo morskmo moč.

Ustanoviti nameravajo nove deželno brambovske polke, da bi jih bilo toliko, kolikor jih šteje skupna armada. Deželni brambi, ogrska in naša, se izpopolnita tudi s konjenico, s topničarskimi polki in z oddelki strojnih pušk.

V dveh letih tudi popolnoma izvedejo vse preosnove, ki so potrebne radi novega vojaškega kazenskega reda. Kako bo učinkovala nova brambna postava na mirovno in vojno stanje naše armade? Leta 1911 je znašalo mirovno stanje skupne armade 301.900 mož, avstrijska deželna bramba je štela 43.200, ogrska pa 28.000, skupaj torej 6900 Bošnjaki 380.000 mož. Po novi brambni postavi se poviša mirovno stanje pri armadi približno za 50.000, pri c. kr. deželni brambi za 12.000 in pri kraljevem ogrsko-hrvaškem honvedu za 27.000, skupno torej za 89.000 mož. Skupna oborožena moč na kopnem bo znašala ob mirnih časih 469.000 mož. Vojno stanje c. in kr. armade znaša zdaj brez nadomestne rezerve okroglo 800.000 mož, obeh deželnih bramb 414.000, skupaj torej brez častnikov, častniških aspirantov in vojaških uradnikov 1.214.000 mož. Po novi brambni postavi pa cenijo približno našo bodočo vojno moč tako-le: skupna armada brez Bošnjakov in brez na-

domestne rezerve 1.360.000, c. kr. deželna bramba 240.000 in kraljeva ogrsko-hrvaška deželna bramba 220.000, skupno torej 1.820.000 mož.

Če pa priracunamo še nadomestno rezervo, bo presegalo vojno stanje 2.000.000 mož, z Bošnjaki in s črno vojsko bo pa doseženo in prekoračeno 3.000.000 stanje.

Povišano stanje bo seveda veliko veljalo in ni več daleč čas, ko bo vojaški proračun tudi v naši državi znašal milijardo, ki je v drugih državah že zdavnaj prekoračena.

Oboroženje vseh naših sosedov samobesebi umljivo sili tudi našo vojno upravo, da izpopolnjuje armado in mornarico, če nečemo, da bomo v velikem svetu držav imeli še manj veljave, vpliva in moči, kolikor jo imamo zdaj.

Orli na evharistični kongres!

Septembra meseca t. l. se bo, kakor znano, vršil na Dunaju mednarodni evharistični shod, na katerem se bo zbralo ogromno število katoličanov s celega sveta, da na posebno slovesen način izpričajo svojo vero v Gospoda Jezusa Kristusa v najsvetejšem zakramentu oltarja.

Protoktorat nad letošnjim mednarodnim evharističnim shodom je prevzel sam cesar Franc Jožef I., ki je vedno bil svojim narodom sijajen zgled pobožnosti in udanosti do Boga, ki je vedno visoko držal geslo Habsburžanov, s katerimi se v zvestobi do katoliške vere ne more meriti nobena vladarska rodbina na celem svetu. Letošnji shod bo zavoljo tega še posebno veličasten in sijajen; procesije se bo udeležil cesar osebo, prestolonaslednik Franc Ferdinand, ves cesarski dvor, papežev odposlanec kardinal van Rossum, ministri in najvišji vojaški ter civilni dostojanstveniki, škofje, duhovščina, redovi, vojske in posvetne oblasti in verno ljudstvo iz vseh delov zemeljske oblj.

Kdo bi ne želel kaj takega videti? Slovane, Francoze, Angleže, Spance, Nemce, Italijane, katoličane iz Azije, Amerike, Afrike in Avstralije, kako so goreči v veri, kako trdno se oklepajo Jezusa Kristusa? Marsikdo morda nikoli več v svojem življenju ne bo kaj takega videl, kakor letos na Dunaju. In kako važno je to že za našo slovensko katoliško mladino! Kako se bodo naši fantje

LISTEK.

Mal v šesti potezi.

Dogodba iz šahovnega življenja. — Friščuje A. Uršič.

Gospod zdravnik! saj vendar ni res, da ste vpeljali pri svojih bolnikih šahovo igro? — Da! Sem! Zakaj ne? Nekteri teh revežev, dasi trpe na različni norosti, morejo vendar nekatera duševna opravila ravno tako izvrševati, kakor duševno zdravi! — Pa vendar ne igrayo premišljeno in pravilno izvedene igre? — Da! Mene samega je premagal v šahu nekaterikrat eden teh bolnikov. Sicer igrayo včasih res kakor obnoredi, pa še tedaj je v norosti, rekel bi, metoda. Ravno sedaj imam moža-bolnika, kateri je s prenapetim igranjem šaha prišel ob pamet. Temu moramo še šahovnico skriti, drugače zbesni ob pogledu, ki ga lahko na šah spomni. Po cele ure sedi sam zamišljen nasproti domišljenemu nasprotniku ob šahovnici in vedno konča svojo fantastično partijo z groznim krikom: v šesti potezi mat. Res napoveduje posamezne poteze, ko pa pride do zadnje, tedaj ne besni več, ampak rekel bi sa-

tanično razgraja, tako da ga moramo zapreti v celico za osamljence. Bojim se, da ne bo nikdar več dobro ozdravel.

Tako sva se nekega dne pogovarjala z znanim zdravnikom za umobolne dr. K. E., čegar domače zdravilišče je daleč naokoli slovelo. Bil sem nekaj dni njegov gost. Zvečer sva redno igrala svojo partijo šaha.

Nekega večera me je pustil zdravnik samega, začel sem pisati pisma. Nisem še dolgo pisal, kar se vrata odpro in v sobo stopi nepoznan človek brez vsakega nagovora. Mislim si: to je gotovo kak pomožni zdravnik. Počakam trenutek na ogovor obiskovalca — zaman; kakor bi me hotel z očmi prebosti, me je začel nemo gledati.

»Prosim gospod, česa želite?« sem začel, samo da pretrgam neprijetni molk. »Nekoliko čudno se mi zdi, da...«

»Ali igrate šah?« mi ustavi nepoznanec s srpnim pogledom besedo. — Kakor strela mi je šinila misel: Tu imaš pred seboj norca.

Motnega pogleda je segel na peč, vzel raz nje nabasani revolver, katerega je imel zdravnik radi varnosti vedno pripravljenega in me zopet motril. Bil sem popolnoma v oblasti neljubega gosta. Kazalo mi ni drugega, kakor odgovoriti na njegovo vprašanje, katero mi je norec zopet tuleč zabrusil: ali

igrate šah? — Da! odgovorim mirno in uljudno, ali želite igrati partijo? — Brez odgovora se je vsedel meni nasproti in položil revolver za telovnik. Ko sva postavila podobe, me pogleda in se zareži. »Igrate za svoje življenje. Ako dobim, Vas takoj poderem, ako pa izgubim, se ustrelim.« Preiskal je ta čas tudi revolver, da se prepriča če je nabasan. Mislite si moj položaj, ko sem zaslišal tak ultimatum. Norec izbere »bele« meni pusti »črne« in napravi prvo potezo. V začetku igre ni bilo nič posebnega. Napel sem sile, da ne izgubim samozatajevanja; ko sem pa vzel prvo figuro, se mi je tresla roka, in bal sem se, da mi čelo ne razpoči.

Zapazil sem, da moj norec - nasprotnik dobro ve, kaj vleče, in da sploh igra jako pravilno in premišljeno. Precej je dosegel menjavanje nekaterih podob na svojo korist, in začel je z močnim naskokom napadati kraljevo stran. Zdelo se mi je, da bom za brnil napad z lahkoto, a bil sem tako razburjen, da nisem mogel spraviti v igro niti najmanjše kombinacije. — Nenekrat zaslišim norca hrčati besede: v šesti potezi mat! . . .

Veliki Bog! Pomagaj mi! To je toraj oni blazen človek, o katerem sva se pred kratkim pogovarjala z zdravnikom! Kurja polt me je obšla. Te groz-

ne besede v šesti potezi mat, so mi dozele na ušesa, kakor zvonjenje mrtvaškega zvona. Kaj bo? Ali norec res vidi, da bom mat v šesti potezi? Ali si mogoče to samo domišljuje? — Poskušal sem se pomiriti in preštudirati svojo pozicijo na šahovnici. Kolikor sem spoznal, ni bilo mogoče kralja v šesti potezi vzeti, in dasi je imel norec nekoliko boljše stanje, kakor jaz, je bila igra vendarle »enaka«.

Ko je norec te strašne besede izgovoril, se je naslonil prav mogočno nazaj in se začel v groznem glasu smejati, tako da mi je kri zastajala. Potem se zopet sklone ob šahovnico in vzdigne svojo »damo«. »Ena« zaklikne, in prestavi damo na šahovnico s tako silo, da se cela miza stresla. S to potezo je eno podobo zgubil. Mislim, da se je preračunal. »Dve« nadaljuje moj nasprotnik, in mi vzame skakalca, katero podobo pa koj zopet dobim! Pa o joj! Zapletel sem se! Z Bogom svet! Zgubljen sem! Norec je dobro videl, ni se motil, ko je rekel v šesti potezi mat.

»Tri« zadoni votlo v mojih ušesih. Na čelo so mi stopile debele potne kaplje. Igra je izgubljena. Z velikim trudom pomaknem svojega kralja na edino prosto polje (kvadrat).

»Štiri — šab«, rjove blaznež, ko je napravil s kraljico novo potezo. Moj

poživili in vneli ob pogledu na one nepregledne množice iz celega sveta, ki bodo izkazovale čast Gospodu, ki bodo prisegle zvestobo idealom, ki jih je On na svet prinesel, zanje umrl, z njimi zmagal! In vrnili se bodo naši mladenci z Dunaja navdušeni, okrepljeni, z novo močjo, da se bodo še krepkeje borili za blagor našega ljudstva, kojega časna in večna sreča je le v veri Jezusa Kristusa! Čakajo nas še marsikateri boji, in to še kmalu — kako sijajno bomo zopet lahko zmagali, poživljeni na tako velikem in prekrasnem shodu, kakor bo letošnji dunajski!

Pa tudi čast katoliškega slovenskega ljudstva, ki je v Avstriji po pravici na glasu, da je najboljšje organizirano, zahteva, da se na Dunaju v kar mogoče večjem številu pokažemo. Najveljavnejši in najodločilnejši možje naše države, da, sam naš cesar bo videl korakati naše čete, kaka čast in kakšen pomen, če bo korakalo v sprevedu čim več krepkih slovenskih fantov v orlovskih uniformah!

Na Dunaj!

Kočevska posojilnica.

Liberalci ne more biti nikdar zadržani, ne more biti nikdar prijatelji združništva. Ker se liberalci radi pobahajo, da so oni na Slovenskem prvi ustvarjali zadruge, bo naj tu povedano, da so snovali le liberalne posojilnice, za katere so si sicer izposodili zadržno obliko, a za zadržno niso imeli niti zmislja niti veselja, zato so se pa sami nazivali le »posojilničarje« in nikdar zadrugarje. Liberalci so se lotili združništva ne iz ljubezni da združništva, ampak iz sovraštva do našega združništva, s svojim psevd-zadržnim delom so hoteli samo le našemu združništvu škoditi.

Višek gospodarskih grehov so dosegli liberalci s svojo posojilnico v Kočevju, kjer niso le prigospodarili velikanske, zgube, ampak so s to zgubo ogrozili obstoj in razvoj Slovencev na Kočevskem.

Na zadnjem občnem zboru Kočevske posojilnice se je sklenila likvidacija, prihodnjo nedeljo si bodo zbrali že likvidatorje.

Značilno za liberalce je, da pričakujejo od dežele pomoč, ko se odmevajo po njihovih listih najostudnejši napadi na gospodarstvo iste dežele.

Kljub temu soustvarjamo z ubogi mi žrtvami liberalnega zadrugarstva na Kočevskem in nismo proti kakemu prispevku od strani dežele, ki pa je le po tem na mestu, ako storijo v prvi vrsti liberalci svojo dolžnost, saj vidimo, da so ti ljudje od istega časa brez glave, ko je dr. Žerjav zgubil svoj klobuk v Ptuj.

Na zadnjem občnem zboru, ki je bil sam na sebi tragedija, ker so se vodilni slovenski liberalci krog kočevske posojilnice tako pripravili na ta usoden občni zbor, da so imeli odločilno moč Kočevjarji, so se razprave sukale krog vodilnega vprašanja, kdo je zakrivil sedanje stanje Kočevske posojilnice; za glavne krivce so se smatrali oni, ki so spravili v Kočevje »narodno trgovino« bratov Pevc, katera nista razpolagala niti z denarnimi sredstvi in ne s trgovsko zmoglostjo, saj je eden bil prej mlekar in se je zopet k mlekarstvu vrnil. Vodilno vprašanje bi se sicer pra-

vilneje glasilo, kdo je tej trgovini dal na razpolago denar Kočevske posojilnice?

Ustanovitev Kočevske posojilnice je pripravila liberalna Zveza slovenskih zadrug in liberalni kočevski bogataš Kajfež, ki se je pa iz nežnih ozirov na Kočevjarje lepo odtegnil in se za posojilnico ni več brigal, ko je bila ustanovljena.

Kočevski posojilnici so že ob začetku kupili in drago plačali veliko hišo v sredi Kočevja; izbarantal jo je menda Kajfež po svojem posredovalcu, lastnik hiše pa ni postala posojilnica, ampak neki Peruzzi, uradnik Kmečke posojilnice v Ljubljani; prejšnji lastnik hiše trdi, da se je pogodba napravila pri Kmečki posojilnici in je tam tudi kupnino prejel. Isti Peruzzi je prišel s svojo soprogo tudi kot zastopnik pravih udeležencev na občni zbor.

Načelnstvo Kočevske posojilnice obstoji iz treh neukih slovenskih posestnikov na Kočevskem, iz dr. Žerjava in ravnatelja Kmečke posojilnice Bajerja kot načelnika, ki je pa sicer ob zadnjem občnem zboru ves potr tožil, da je pristopil k posojilnici le, ker mu je zvezin revizor Rajher ugodno poročal o stanju posojilnice. Dr. Žerjav in Bajer sta bila tudi v načelnstvu v konkurs porinjenega Agro-Merkurja in Zveze slovenskih zadrug, v katerej predseduje načelnik Kmečke posojilnice milijonar Knez in gospodari sam predsednik liberalne stranke dr. Tavčar.

Tako vodijo niti od Kočevske posojilnice do Agro-Merkurja in Zveze slovenskih zadrug notri do Kmečke posojilnice in vodstva liberalne stranke.

Ti zavodi so po zdravi človeški pameti poklicani, da polom Kočevske posojilnice preprečijo — tudi s pomočjo prispevkov, ki so se že obljubili in se še bodo — ker sicer bodo na njih vrata tolkle solze in kletve nedolžnih žrtev na Kočevskem. Bije pa že dvanajsta ura. V nedeljo sicer ni na dnevnem redu sklenje o priglavljenju konkurza, določili se bodo le likvidatorji. Ako si zadobijo na občnem zboru pa zopet Kočevjarji nadmoč in izvolijo Kočevjarje za likvidatorje, bodo ti brez vsakega dvoma takoj konkurs napovedali, in če bodo izvoljeni drugi likvidatorji, tudi ne bodo mogli s konkurzom dolgo odlašati.

Govori se tudi, da si je posojilnica še pravočasno dobila zastavno pravico na vso blagovno zalogo trgovine in zato je uganjka, kako je mogla posojilnici iz trgovine Pevc nastati taka usodepolna zguba.

To uganjko si naj rešijo zgoraj navedeni potem, ko bodo Kočevsko posojilnico rešili . . .

Toliko v odgovor na »Narodov« uvodnik, v katerem se liberalci iz kočevske nesreče, ki so jo sami zakrivil, še norčujejo.

Idrijske novice.

i Ministra so pričakovali prejšnji teden v Idriji. Počil je v torek glas, da bode ogledoval rudnik in njegove naprave, a v torek pride brzojav, da ga ne bo. Nam se je čudno zdelo, da bi ravno sedaj prišel inspiciat državni rudnik, ko je on sam na dopustu in mu je najljubše, ako vsi uradni dopisi in pota počivajo za one tedne, ko je na Bledu. Tudi je ravno v tem času največ rudniških uradnikov na dopustu, izven Idrije, večinoma načelniki raznih od-

delkov. Teško je pa razlagati nižjemu uradniku vse poslovanje, stanje, napredek svojega oddelka, ko najbrž vsega pregleda nima, temveč le njegov šef vse vodi in njemu gotovo delo določi. Sedaj naj pa on ministru referira, v kakem stanu se vsa naprava nahaja. Minister Trnka gotovo to ve, zato smo čitali, da je isti dan, ko je bil napovedan v Idriji, napravil izlet na Črno prst. Tedaj zadržan nikakor ni bil.

i Novačenjse se je pretečeni teden vršilo, in sicer v ponedeljek za okolico, v torek za Idrijo in Dole. Prvi dan so jih potrdili 42, drugi dan 28, med njimi štiri Orle. Ono vpitje in hripavo petje, ki se v teh dneh sliši, precej pojenjuje, vendar se še marsikateri ne more vzdržati, da ne bi dal duška svojim čutilom precej glasno. Tu ti zavihti eden klobuk, na katerem je listek, ki znači »taugli«. Fant na glas ponovi, če kateri še ne ve, kaj list označi, a ne ve se, pridejo oni glasovi kot znak veselja, da je pravilno zračen in zdrav, ali pa je znak žalosti, da bo treba par let komis jesti. Drugi brez listka pa tudi po ulici zavriska in ko vprašaš, zakaj pa ta javni mir kali, dobiš odgovor: on opozarja mimoidoče, naj se umaknejo, boji se namreč, da ga ne bi kateri pohodil.

i Nadkomisar Penco nas je zapustil. On nikoli ni skrival svojega verskega prepričanja in vedno očitno kazal, da je praktični kristjan. In čudo! Sedaj ko odhaja, pravi vsak rudar, naj je socialni demokrat ali pristaž naprednjakov: »Škoda ga je!« Bil je skrajno pravičen v službi in tudi strog, a vedno se je kazala ljubezen do podložnega, zato je tudi ljubezen rudarjev živil. Znano je, da so pri njegovem jašku največ zaslužili rudarji, a tudi rudnik pri tem največ dal materijala. Delavec je z veseljem delal, ker je vedel, da mu ne bo nič vrgal predstojnik. Naj bi se zopet povrnil v Idrijo, je občna želja vseh strank.

Jeseniske novice.

i Cesarska slavnost. Tako Jesenice še niso praznovala cesarjevega rojstnega dneva kakor letos. Ker je kantoniral ob tej priliki na Jesenicah ravno naš domači pešpolk št. 17, so se Jesenice otele v praznično obleko, vse so bile v zastavah. Občina je šla polku posebno na roke ter mu pripravila, kar se je dalo prijazen sprejem. Polkovnik baron Stillfried se je izrazil, da še nikdar njegov polk na vajah ni imel tako prijaznega sprejema. V nedeljo, 18. t. m., ob 8. uri je bila sveta maša na plavškem travniku, ki je tovarniška last. Gospod stotnik Luckmann v Jesenic si je posebno prizadel, da je priredil oltar in šotor kar najkrasnejše. Sveto mašo je daroval župnik Skubic in so se udeležili poleg vojaštva tudi vsi uradi in nad šest tisoč ljudi od blizu in daleč. Ob 1. uri je bil vojaški banket v hotelu »Koledvor«, pri katerem je polkovnik preko običaja, da se ob tej priliki napije samo presvetlemu vladarju, napil tudi gostoljubnosti jeseniškega prebivalstva. Vsekako častno za Jesenice!

i Okrožna javna telovadba jeseniškega okrožja Orlov, ki bi se bila imela vršiti dne 25. t. m. v Svečah na Koroškem, a jo je koroška vlada prepovedala, se vrši dne 1. septembra na Jesenicah ob vsakem vremenu, v lepem na prostem, ob slabem pa v Delavskem Domu. Spored te prireditve je: Ob 9.

uri sprejem gostov na kolodvoru. Ob 10. uri sveta maša. Ob 11. uri mladeniški tabor v Delavskem Domu. Popoldan ob 4. uri javna telovadba. Potem srečolov in prosta zabava. Sodeluje društvena godba. Ker obhaja ta dan jeseniški odsek petletnico svojega obstoja, se pričakuje, da se bodo te prireditve udeležili bližnji in daljni odseki v lepem številu. Na zdari!

i Jugoslovanska strokovna zveza priredi jutri, v nedeljo, 25. t. m., ob pol 10. uri dopoldne predavanje v »Delavskem domu« na Savi. Eden ali morda še več predavateljev pride iz Ljubljane. Predmet predavanja bo: »Delavske pravice in dolžnosti.« Vse naše delavstvo vabimo k velezanimivemu predavanju!

Tržiške novice.

i Cesarjev rojstni dan se je praznoval tudi letos zelo slovesno. Raz mnogih hiš so visele cesarske in slovenske zastave. Slovesne svete maše, katero je daroval gospod župnik ob azistenci, so se udeležili zastopniki vseh c. kr. uradov, orožništvo, gospod župan z občinskimi svetniki S. L. S. in mnogo vernikov.

i Jugoslovanska strokovna zveza priredi jutri v nedeljo, 25. t. m., vrtno veselico in prid svoji blagajni v gostilni g. Lovro Aljančiča v Bistrici ob 4. uri popoldne. Na sporedu je petje moškega, ženskega in mešanega zbora, sviranje društvenega orkestra, ribji lov, šaljiva pošta, prodaja razglednic. Stregle bodo članice ženskega odseka v narodnih nošah. Vabimo k obilni udeležbi. Jugoslovanska strokovna zveza zbira delavstvo raznih strok v svoje okrilje. V Tržiču ima že blizu 100 udov in še vedno se zglašajo novi.

i Volitve v krajni šolski svet so potrjene. Upati je, da se bo v kratkem postavil odbor in pričel zopet redno delovati. V odboru je pet Slovencev in dva Nemca.

i Pri vojaškem naboru pretekli ponedeljek je bilo potrjenih iz trga šest mladeničev izmed 30. Iz občine Sv. Katarina sta bila vzeta dva, iz šentanske občine nikdo.

i Nesreča. V papirnici Mollinejevi se je pri cepljenju lesa poškodoval delavec Izder, ki se je šele pred par tedni priselil semkaj iz Koroškega. Sekira mu je odsekala palec na roki. V teku nekaj tednov se je tu pripetila že druga nesreča.

Novice iz Amerike.

Globoko padli duhovnik. Znan Jakob Kalan, poprej duhovnik ljubljanske škofije, je kakor znano v Waukeganu ustanovil novo »neodvisno katoliško cerkev«. Zbegal je velik del slovenskega ljudstva, najel neko hišo, v kateri je prej nek ljud blago prodajal, ondi nevredno mašuje, dasi je suspendiran tako v domovini kakor od škofškega škofa, kateremu je pokorščino odpovedal, uči otroke katekizma in nevredno deli svete zakramente. Mož pa je že tako globoko padel, da na prižnici oznanja brez dvoma z zlim namenom reči, ki jih ni mogoče drugače označiti, kakor laži. Tako je dejal, da je Sv. Pavel rekel, da je tista cerkvena stranka prava, ki je najmočnejša, torej je njegova cerkev prava, ker ji pripada večina waukeganskih Slovencev. Mož tudi v »Glasu Naroda« govori ne-

položaj je bil brez upa. Zategnil sem partijo s tem, da sem postavil svoj turn med damo belo in mojega kralja. Ko sem pa podoben premaknil, sem videl, kako je moj nasprotnik vzdignil revolver.

»Pet — šah!«, moj turn je izgubljen. Kralj ima še samo eno polje, na katerem mora biti mat. Moje roke in noge so postale tako trde, da jih nisem mogel več ganiti. Zila je razbivala po sencih, bolj kot kovač po naklu, bal sem se, da me res zadene kap. Mehanično napravim zadnjo potezo.

»Šest — mat«, se mi je zarežal norec in postavil hipoma revolver proti mojemu čelu. Strel . . . smrad . . . nezavesten padem . . .

Kako se kaj počutite? Ko sem odprl oči, zagledam dr. K. E., ki se je k meni sklonil. — »Ali ste Vi, gospod zdravnik? Ali še živim?«

»Da! Vi živite in ste brez rane!«, mi je smehljaje odgovoril. Nato mi je povedal, da je v tem trenutku, ko je norec dvignil revolver za strel, stopil tiho v sobo in norca udaril po roki, tako da je zletela kroglja v strop namesto v moje čelo. Jaz sem omedlel, blaznega pa je zdravnik s strežniki spravil v celico. Doznali smo, da so bila vrata med zdravnikovim stanovanjem in prostori za bolnike po neprevidnosti odprta. To priliko je blazni človek porabil za partijo šaha.

Od tedaj se ne vsedem k šahu brez pomisleka — za partijo in vselej se spomnim na grozni prizor v bolnišnici za blazne: v šesti potezi mat!

En puguvar iz gespudam derehtarjam Dimnkam.

Glih nažajfan je sedou prou šrok gespud derehtar Dimnk in pluvau ukul sebe, ke mu je žajfncu pršla u usta, ke sm jest prlezu skus tiste franže, ke sa čez urata ubešene, de durh-cuk na uleže notr h leberalnem generalštabpulberari gespude Franketat.

»Oho, gespud derehtar; a sa še živi in zdrau?«

»Za kua b pa na biu? Sej se m na gudi glih tku slab, kokr videš. Se pu kusil, ke se že duma du dobrga najem, m še žajfncu tlačja u usta, de b ja na biu lačen in na shujšu. Ho, ho, ho!« sa se udrezal gespud derehtar in se tku sojmo žajfastemu vice zasmejaj, de je prletu clu gespud Rasberger, ke precej deleč preč gramofone predaja, na cesta gledat, kua se je zgudl, de je tak kruhot.

»Tu sa pa dobr pudevaj! Ta vic b biu pa še za »Pika« kokr ufremam«, puhvalu sm gespud derehtarja. »No, de se jm dobr gudi, jest še nism cviblu, če prou pišeja u »Dane« in jamraja dan na dan, de u hmal useh učitelu ud samga pumajnkajna konc in de uja tku izumrl, kokr tiste predputopne mrcine, ke sa jm rekel »mamut.«

»Stoj, Pepe! Učitelem se res slab gudi, ti na verjameš tega. »Dan« prou nč na pretirava; ampak u misleh mama sam bl ta narodne učitele, ke se na znaja lepu pud kouter stisnt, kokr se znama mi, ampak se pučez uležeja, če kouter pu dougem leži, al pa narobe. Take mama mi u misleh in takem učitelem se res slab gudi, tega m na uš obštrajtu.«

»Tist pa, tist! Kdur sojga antverha na zastop, se na more ud nega dobr prežuliat. Usak je sam soje sreče ku-

vač, prau star pregovar; sam učiteli pugerčaja, de b jm druh sreča kuval, sami pa roke križem držal, al pa še clu pr del nagajal.«

»No, viš; sej se zastopma!«

»Kaj se na uma!«

»Za kua pa pol prašuješ, če sm jest še žiu in zdrou? Sej vndr nimam nubenga určaja, de b biu bulan, al pa de b clu šou u krtuva dežela.«

»Jest sm le tku mislu, ke sm unkat brau u »Dane«, da se lde usak juttr pretepavaja ukul »Učitelške tiskarne« za »Dan«. Jest sm le tku mislu, ke tam, ker je pretepavajne, ni za čluveka nekol pusebn varn in prou lohka ujame kar pu nadoužnem kašna gorka pu grb.«

»Ja, tu je res, čluvek se use lohka prrajna. Ampak tekat, ke se lde za »Dan« pretepavaja, sedim jest lepu u šul, več, Pepe; in men nč mar, če se ce-la Iblana zavle »Dana« pubije. Nam tu nese.«

»Ampak ena vornga b se mogla tle use glih nardit. Za kua mama pa pulcija? Kedr »Dan« vn pride, nej b vahital en šteri pulcaji tam pred »Učitelška tiskarna« in ke b se lde spuprjel za »Dan«, nej b ldi pumirl in gledal na tu, d b se »Dan« lepu pu vrst talu. Sej pučaz b lohka usi na vrsta pršli brez tepeža in soj »Dan« udnesl. Mende ga ja zadost tiskate?«

»Kua zadost tiskama? Ne sam za-

resnico zoper ljubljanskega škofa, psuje svoje sobrate z »barabami« in laže tudi glede tiste ženske, ki je pravzaprav vzrok njegovega žalostnega odpada in katero je v Ameriko s seboj privedel. Kalan je prvi slovenski duhovnik v Ameriki, ki je razkol napravil. Velika večina ameriških Slovencev hudo obsoja brezvestno počenjanje tega človeka. Upati je, da Kalan ljudi ne bo popolnoma zbegal in so merodajni faktorji na delu, da preprečijo zlo in ustavijo Kalanovo pohujšanje. Pravi župnik je gospod Jos. Štrukel, ki mašuje v cerkvi Matere Božje.

Slovenec župan. V Kitzvillu (Minnesota) je izvoljen za župana Slovenec Anton Rus.

Poročila sta se v Jolietu Janez Planinc in Antonija Papež — V Forest Cityju, Pa., so se poročili: Anton Okorn in Ivana Anžlovar ter Ignacij Gros in Angela Jurjovec. V Etna, P., sta se poročila Franc Arko iz Sodražice z Nežiko Grm iz Črnomlja.

Pevsko in dramatično društvo »Triglav« se je ustanovilo v Jolietu. Predsednik je Jože Kuhar.

Umrli je v Elyju, Minnesota, Marija Grebenc, roj. Kral iz Mlak pri Gradcu v starosti 31 let. Zapušča več otrok, od katerih je najstarejši 11 let, najmlajši pa 14 mesecev star.

Novice s Hrvaškega.

— **Stepan Radič**, ki je na Hrvaškem pod Cuvajem veliko pretrpel, se namerava s svojo rodbino baje za stalno preseliti iz Hrvaške na Češko.

— **Pretrseljiva tragedija.** Kmetica Draginja Cvijetič iz Bakane blizu Slatine je nekoč šla z več kmeti s sejma skupaj domov. Kmetje so hoteli nad njo izvršiti nepravni čin, a jih je odbila. Vendar se je po selu razširil glas, da se ji je bila storila sramota. Mož Stevo, s katerim je dozdaj v največji slogi živel, jo je grdil, stregel in spodbil. Žena se sklene nad enim onih nesramnežev maščevati, da si kuhinjski nož nabrusi, gre v Slatino na sejem in zabode Stevo Bosanca do smrti. Dne 21. t. m. je bila zato v Oseku obsojena na dve leti ječe.

— **Uboj iz sovraštva.** Kmet Marko Ikovčič iz Norčič-sela je zabodel sosedo Martina Jurčina do smrti in ranil Miho Jurčina z nožem, to pa v prepiru zaradi neke posekane hruške, o kateri je trdil, da je njegova. Ikovčič in Jurčini so živeli v sovraštvi. Pri razpravi, dne 22. t. m., v Zagrebu je bil ubijalec obsojen v štiriletno ječo in odškodnino 2000 K.

— **Odlikovanje.** Cesar je ravnateljico višje dekleške šole v Zagrebu Milko Pogačič odlikoval z zlatim križcem za zaslug.

— **Nagla smrt.** Dne 22. t. m. je umrla na neki klopi vdova po županijskem šolskem nadzorniku Jelisava Obrkič, ko se je šla s svojo hčerko Slavo izprehajati.

— **Lopovska banda**, ki izvršuje različna nasilja, rope, tatvine in vlomne, se klati okoli Karlovca. Načeljuje ji neki Mijo Pajič. Orožništvo se še ni posrečilo bande ujeti.

— **Nevarna tiča** sta neki Leopold Kerchbaum in Andrija Kust, ki sta že

dolgo časa strahovala celo vas Viškovac v djakovskem okraju, napadala ljudi in jih ranila. Ker leti zdaj nanj sum, da sta posilila devojko Nato Semuš, ki je nato umrla, so se ljudje vendar tako ojunčili, da so ju naznanili in sta sedaj zaprta.

Stanje dr. Rorauerja, vseuč. profesorja, ki se je bil v blaznosti nevarno ranil, je, kar se ran tiče, povoljno, duh pa se mu je tako omračil, da je bil oddan v blaznico v Stenjevcu.

Roparski napadi se ponavljajo v Zagrebu. Zadnjič so napadli inkasanta Čoha in ga oropali.

Za 151 K vrednosti v dnu, blagu in zlatini je opeharila več ljudi v Zagrebu ciganka Nata Nikolič, priporočajoč različna vražarska sredstva. Zato je bila dne 22. t. m. v Zagrebu kaznovana s tremi meseci zapora.

Hrvatski učiteljski dom v Cirkvenici bo kmalu dovršen. Zgradba je zelo lepa, stoji sredi parka, ima kopališče in betonsko ploščnato streho s prelepim razgledom na morje. Vsi stroški znašajo 100.000 K. Blagoslovil se bo dom v Veliki noči 1913.

— **Smrt radi kajenja v postelji.** V Sarajevu se je pred dnevi vlegla 70-letna starka Fata Karasalihovič z gorčo cigareto v posteljo. Nenadoma je prišla posteljina goreti in starka je dobila take opekline, da so jo morali prepeljati v bolnišnico, kjer je vsled poškodb umrla.

— **Proces za 20 bosenskih vasi.** Iz Budimpešte poročajo: Dediči po umrlem baronu Andreju Bernyakovicu hočejo uveljaviti sodnijskim potom napram ogrski državi in ogrskemu kralju lastninsko pravico na 20 bosenskih vaseh, in sicer na podlagi listine kralja Leopolda z dne 5. marca 1661. leta, s katero je cesar Leopold družini Bernyakovics podaril 20 vasi, »ako Bosna z Božjo pomočjo zopet pripade Ogrski.«

Tedenski pregled.

Kranjski deželni zbor bo sklican takoj po evharističnem kongresu. — Belokranjska železnica se odda prometu najbrže že meseca maja 1914. — Komisarjat na Hrvaškem se baje odpravi že prihodnje dni; 22. t. m. je bil pri cesarju v avdienci ogrski ministrijski predsednik Lukač in so se ob ti priliki med drugim določile tudi važne izpremembe na Hrvaškem. Tako vsaj ugibajo listi. — Dunajskega generalnega vikarja dr. Pflugerja je 18. t. m. dopoldne pred cerkvijo sv. Stefana na Dunaju z nožem zabodel v hrbet neki Herman Prinz. Zločinec je izjavil, da je nameraval umoriti nadškofa dr. Nagla. Dr. Pflugerjeva rana je nevarna, a ne smrtna. — 400 inozemskih časnika se je te dni z novimi razglednimi vozovi ameriške družbe »Canadian Pacific Railway Co.« po bohinjski železniški progi peljalo v Trst. Goste je na Jesenicah pozdravil kranjski deželni glavar dr. Ivan Susteršič; pa tudi ljudstvo je časnika priredilo pristržen sprejem ne le na Jesenicah, marveč tudi na Bledu in Bohinjski Bistrici. — Orlovsko slavnost, ki se je 25. t. m. imela vršiti v Svečah na Koroškem, je celovški okrajni glavar prepovedal, češ, da bi bil javni mir in red v nevarnosti. Tako pa res ne bo šlo! — Kranjski deželni odborik dr. Pegan je 18. t. m. blizu Selc v Hrvaškem Primorju, kjer se je s svojo družino mudil na počitnicah, ponesrečil. Peljal se je v spremstvu soferja Južne v svojem avtomobilu v Ljubljano; nad Cirkvenico se je hotel uakniti nekemu otroku, pri tem je pa avtomobil zadel v brzolaven drog in se pretrgal na dveje. Dr. Pegan se je pri padcu jako nevarno pobil in se sedaj zdravi na svojem domu v Ljubljani. Soferju se ni zgodilo nič

zabavate? Sej tud na veste, če je res tku ket pišete?»

»Oho, Pepe; tu je pa kej družga! Tu je pa treba sam pumislit in preudari, kuku delama mi iz financam »Učiteljske tiskarne«, pol s pa že lohka mislma: če že pr nas, ke agentlih nē nimama in tud nimama ke kej uzet, tku delama, kuku morja delat šele pol tam, ker kej majal!»

»Aha, vi pa sojmo kupite drugem čeu le merte!»

»Rec, kar češ, jest sam tulk rečem: če b mi, kar nas je ukul »Dana« in »Učiteljske tiskarne« pršli tkula saj za ene pu ure h dežel kas, tu ja tku pulberama; ja, desetkat bulš ja pulberama, kokr me u pa zdela gespud Franketa pulberu — — —»

»Mejčken nej uja zdela tih, gespud derehtar, ke in glih pu krof pulberam, de jih na um urezu!» je prosu gespud Franketa gespuda derehtarja in men pumigu, de nej ga nekar na motem, de se kašna nasreča na zgudi.

»Viš, Pe — — —! Aul!»

»No, vidja, zdej sam jh pa urezu, ke na ubugaju in na morja bt ena menuta tih! Ivo, dej en flajšter sm, de um gespude derehtarja tlela vter zapopu!»

»Tu je use glih! Če me ukul prnesete; jest na udjejam! Kar je res, je pa res! De b edn pr pouhn skled u lakate umeru, tu je larifar. Jest b že ne! In take rēi, ke jh mi iz sojeh skušen vema, lohka pišema. Tega nam na more nubedn zabrant, tega nam tud ti na uš zabranu, če s prou

Boltatu Pepe iz Kudeluga.

luduga. — Za častna člana Novega mesta sta imenovana prošt dr. Elbert in dr. Poznik. — Za primarija na novomeški ženski bolnišnici je imenovan dr. Strašek. — Umrli so: v Ljubljani Josip Pok, hišni posestnik in trgovec, v 73. letu starosti; v Sinčivasi na Koroškem velezaslužen naš mož, posestnik Janez Sumah; v goriški bolnišnici učiteljica na Rakeku Katarina Peče, ki je nedavno vsled hude živčne bolezni skozi okno. — Na Rečici na Bledu je 18. t. m. kmečka gospodinja Neža Burja z nožem prerezala vratove svojim štirim otročjem, katerih najstarejši je bil star 5 let, najmlajši pa 6 mesecev. Stora je to v moževi odsotnosti, ko jo je hipno napadla blaznost, kateri je podvržena njena rodbina. Drugače je bila vedno vzorna mati in gospodinja. Nesrečnico so prepeljali v zapore okrajnega sodišča v Radovljici. — Župnika v pokouju Josipa Kadenaro na Goriskem, ki je bil osumljen protiavtstrijskih teženj, proti kateremu so tako grdo pisali in lagali razni liberalni listi, so po dolgotrajni preiskavi izpustili na svobodo in ustavili proti njemu vsako nadaljnjo postopanje, ker se je izkazalo, da je bil popolnoma po krivem obdolžen. Njegov liberalni obrekovalac Ipavec pa pride pred sodišče. — Med letošnjimi pomiloščenci v mariborski kaznišnici se je nahajal tudi bivši ljubljanski odvetnik in načelnik propadle »Glavne posojilnice« dr. Hudnik, ki je predsedel šele eno leto dosojene mu triletni kazni. Hudnik je že na svobodi. — Tatovi so te dni vlomili v dr. Mravlagovo stanovanje v Celju in odnesli za 3000 K dragocenosti; dr. Mravlag je bil iz Celja dalj časa odsoten, ker se je mudil v svojem vinogradu v Leitersberku.

Godovi prihodnjega tedna.

25. nedelja, 13. pobink.: Srce Marijino. Ludovik.
26. ponedeljek: Cefirin, papež.
27. torek: Jožef K., spoz.
28. sredo: Avguštin, škof.
29. četrtek: Obglav. Jan. K.
30. petek: Roza Liman., dev.
31. sobota: Rajmund. Nonat.

„Slovenska Straža“.

Slomškov sklad:

Ana Vimpolšek, zasebnica v Brežicah, 50 kron.

Slomškov dar po 20 K:

101. 102. Po Ivanu Krek, Globoko, nabrano na gostiji Frana Podvinski v Globokem pri Brežicah, povodom njegove zlate poroke, dvajsetletnice njegovega sina Antona Podvinski, župnika v Remšeniku, in krščenja njegovega vnuka Ivančka, med veselimi gosti te redke troedine slavnosti 50 K.

Nadalje se je nabralo kot Slomškov dar:

Po Mariji Jurjevčič, učiteljici, dar vasi Mala Ligojna ob priliki cerkvenega žegnjanja namesto nagrade velikokoligonskemu ženskemu pevskemu zboru za cerkveno petje 6 K. — N. Grellma, gostilničar v Hočah, pod naslovom: »narodni davek ob jezikovni meji v Hočah«, 6 K. — Avg. Lorenz v Donavici 6 K. — Iv. Fantur, Rožek, 1 K.

Prispevki podružnic:

Podružnica v Kamniku 100 K. — Podružnica Krize pri Trzinu 70 K. — Podružnica v Cerkljah 50 K 20 h. — Podružnica St. Vid pri Vipavi, nabrano po Ivanka Premru na veselici »Bogomile« v St. Vidu pri Vipavi 7 K 59 h.

Iz nabiralnikov:

Iz nabiralnika podružnice v St. Vidu pri Vipavi 3 K 41 h. — Iz nabiralnika moške podružnice v Trnovem, Notranjsko, 10 K.

Razne stvari.

Skrivnosten kamnit dež. Iz Budimpešte poročajo: Na posestvu grofa Aleksandra Andrassyja v Hordizsi vzbujajo veliko razburjenje skrivnostni slučaj. Kdor stopi namreč v hlev, začne nanj padati kamnit dež. Kljub temu, da so hlev in okolico večkrat natančno preiskali, niso mogli izslediti, kdo bi metal kamenje. Med praznovanim prebivalstvom je cela zadeva zbudila veliko razburjenje, kar je tembolj kočljivo, ker je sedaj ravno čas žetve. Vsled ovadbe grofa Andrassyja preiskuje zadevo orožništvo.

Vojak v juhi. V garniziji mesta Rennes so nedavno v tamošnji pehotni vojašnici že davno odtrobili neko nedeljo zvečer k počitku, ko je nočna patrulja pri kontrolnem obhodu po sobah moštva opazila, da je postelja nekega vojaka prazna. Mislili so, da je vojak ostal preko dovoljene ure zunaj vojašnice. Pri straži ob vhodu vojašnice so pa zvedeli, da je pogrešanec prišel ob pravem času domov in tudi vojaki so izpovedali, da so ga videli v vojašnici končno v onem oddelku, v katerem je bil nastanjen. Začeli so ga iskati povsod, na dvorišču, kakor tudi v vojašnici, a nikjer ga niso mogli najti. Šele prihodnje jutro se je rešila uganjka, kam je izginil. Polk bi moral zjutraj oditi že zgodaj na vaje in ob 3. uri so že stale čete na dvorišču. Poprej pa se je morala skuhati še jutranja kava in v ta namen je odšlo kuhinjsko osebje v kuhinjo. V eni izmed kuhinj pa so našli pogrešanega vojaka v ogromnem kotlu za kuhanje juhe. Vojak se je popolnoma sčel ter zlezal v kotel, brčkone da bi se kopal. Kuharji so ga našli nagega in spečega med zelenjavo in mesom, ki so ga stresli že prejšnji večer v kotel in zalili z vodo. Ko so spečega vojaka zbudili, je bil zelo začuden zaradi svoje nenavadne postelje in ni mogel pojasniti svojega početja drugače, kot da je prejšnji večer prišel »preveč obložen« domov. Vojaki so se seveda pozneje branili jesti juho,

v kateri se je ponoči kopal njihov tovariš, češ, da snirdi preveč po žganju in tobaku.

Ženska po pošti. V Londonu se morejo pošiljati po pošti pod gotovimi pogoji tudi razne živali. Tako se morejo pošiljati mačke v kosari, psi pa samo z nagobčniki. Te dobrote se je hotela poslužiti tudi znana sufragetka S. Bleins, ki so jo nedavno izpustili iz zapora. Šla je v najbližji poštni urad, kjer je plačala 50 vinarjev in zahtevala, naj se jo odpošlje na naslov stanovanja ministrskega predsednika Asquitha. Poštni uradnik je seveda njeni zahtevi ugovarjal na vse načine, a ker ni hotela odnehati in ker je sufragetka v enomer trdila, da je prav za prav tudi človek žival in sicer domača, je pozval ravnatelja urada, ki je končno odločil, da se more sufragetko odposlati kot navadno ščene, a brez nagobčnika. Najprej si je pa pustil podpisati, da je gospodična sama želela, da se jo smatra za žival. Nato je poštni odpravitelj prilepil sufragetki na levi rokav frankaturo in jo oddal nekemu 15letnemu pismonoši, da jo spremi na označeni naslov. Ko je bila ta nenavadna poštna pošiljatev izročena Asquithu, je ta, obveščen o vsem od poštnega urada, zapisal enostavno na vračilni list: »Nazaj. Ne sprejemem!« S tem seveda sufragetka ni računala. Da bi pa vendar kaj dosegla, je začela trdit, da nima stanovanja. Bistroumni pismonoša je odvrnil, da jo v tem slučaju odda v oddelek za neizročljive pošiljateve, kjer bo shranjena 53 tednov in bo prodana na javni dražbi v korist države, ako se v tem času ne bo nihče javil zanjo. To pa vendar ni ugajalo sufragetki in je odšla sama prostovoljno, ko je še preje plačala 50 vinarjev.

Prvi strelovod v Evropi. Na Francoskem se je nedavno pojavila trditev, da je prvi strelovod v Evropi postavil 70letni Benjamin Franklin leta 1776. na palači Valentinois v Parizu. Temu nasproti pa trdijo Italijani, da je bil prvi strelovod v Evropi postavljen v Italiji. Piarist p. Girolamo M. Fonda, profesor fizike na univerzi v Rimu, je iznašel leta 1770. strelovodni sistem ter je dobil leta 1770. naročilo, naj opremi s strelovodom cerkev, ki je spadala k univerzi. V zvonik te cerkve je nadaljni dve leti večkrat tresčilo, a je bil vedno obvarovan pozneje pred škodo. Vse to pa ni res. Znanstveno je davno dognano, da je prvi strelovod obstojal v Avstriji in da je bil njegov iznajditelj Avstrijec. Bil je to praemonstranski duhovnik Prokop Diviš, ki je bil rojen v Zamberku leta 1696. ter je deloval kot profesor filozofije v Brnu in pozneje tudi kot župnik. Ta je že leta 1750. pred Franklinom dokazal uhaňanje elektricitete na konicah ter sploh spoznal električno nprav strele ter iznašel svoj lasten strelovod, ki ga je leta 1754. postavil na svojem župnišču s posebnimi napravami. Kmalu za Divišem je napravil Franklin svojo iznajdbo, ki si je osvojila svet, med tem ko je moral Diviš nositi žalostno usodo avstrijskega iznajditelja. Njegova iznajdba je ostala med širšim svetom neupoštevana in njegovo delo je postal šele tedaj znano, ko je enako dokazal tudi iznajditelj iz tuje.

Policajski pes izsledil tatu. V Gornji Krupci v Rudogorju je bilo pred zadnji teden od petka na soboto izvršenih šest roparskih tatvin. Med drugimi je bilo ukradeno tamošnjemu delavskemu društvu 120 kron in zaloga čevljev. Orožniki so si izposodili iz Draždan policijskega psa, da bi prišli tatu na sled. In res jo je ubral pes iz Gornje Krupce naravnost k cerkvi sv. Prokopa, oddaljeni debelo uro od imenovane vasi ter se je ustavil pred samotnim poslopjem blizu cerkvice, v katerem se drži znani tat Lederer. Pes je planil naravnost na kamižolo odsotnega tatu, katerega je iskala roka pravice.

Kaj se vse ponareja. Ponareja se ne samo moka, maslo, jajca, zafran, denar in volneno blago, ampak tudi starine, slike in svila, ponarejajo se danes lasje, zobje, v restavracijah dobiš mačko namesto kunca, z eno besedo: današnji svet kupuje, uživa, se oblači in živi le s ponarejenimi rečmi. V potrdilo te žalostne resnice naj povejmo, kar so nedavno tega poročali angleški listi. Nekemu angleškemu zbiratelju metuljev je bila ponudena v nakup cela vrsta krasnih metuljev. Dasi se zbiratelj navadno ni spuščal v kupčijo z neznanimi ljudmi, topot se je pa vendarle, ker so bili poslani mu eksemplari neobičajno krasni in ne predragi. Ali kako je zbiratelj metuljev pogledal, ko je bil pokazal kupljene metulje znane mu prirodoslovcu in mu je ta, opazovaje jih s povečalnim steklom, povedal, da so krasni metulji — ponarejeni. Obenem mu je pojasnil, kako se metulji ponarejajo. Krila navadnih metuljev se namažejo s slabovrstnim le-

dost, ampak petkrat preveč ga tiskama! Ampak, dokler na uma dubl draune pulcije, na u gmaha.»

»Za kua je pa pol tega pretepajna treba?»

»Eh, sej veš, kašn sa lde! Usak če bt ta peru in usak če ta peru use zvedet. »Dan« je pa ta narbulš infurmativn list in tu tku uleče.»

»Tu je pa čudn! Jest že usaka reč ene par dni preh u drugih časnekeh berem, predn pride u »Dan«.

»No, sej tu je glih tist. »Dan« use nuvice, ke jih druh listi prneseja, lepu vn izstriže in čaka ene šternajst dni iz nim, de se prepriča, če je res in če na u nuben list puprauka prnesu. Če je šternajst dni pr tist nuvic use tih, če se nubedn na uglas preke ne in na reče, de nista res u Australi dva cuga škp trčla; de ni res, de sa u Afrik ena gurila zaprl zatu, ke je iz fouš bekslnem iblanska kreditna banka ugulfa la, pol ni nubenga cviblažna več, de je res, in tekat prnese »Dan« tista nuvica in mu na more več falet, drgač pa ne. Astn »Dan«, kar se takeh nuvic am tiče, nekol na laže in tu ldi zanima in uleče. Viš, mi še du dons nisma u »Dane« prnesel, de je Krištof Kolumb Amerika znajdu — — —»

»Za kua pa ne; sej tu vendr ceu svet ve, de je res?»

»Nej ve; ud »Dana« pa le ni blu tekat nubenga urednika zraun, de b lohka putrdu, de je tu res in zatu sma ud tega raj tih.»

»Za kua pa pol čez deželne finance

pilom ter se nanja usiplje raznobarvni prašek, tako da so videti krila kakor od najbolj priljubljenih metuljev. Ponarejalci pa se ne zadovoljujejo samo s ponarejanjem metuljev, ki v istini žive, marveč »ustvarjajo« eksemplare popolnoma — nove.

Alkoholiki in antialkoholiki v Ameriki. V združenih državah Severne Amerike, so države, v katerih strogi zakoni odredjujejo težke kazni onim ne- srečnikom, ki jih zalotijo, da so pro- dali, kupili ali popili čašico alkoholne pijače. V njihovem sosodstvu so pa zo- pet države, ki niso stroge glede uživa- nja alkohola in v katerih se lahko pije, kolikor hoče. Toda tudi v državah, kjer je alkohol prepovedan, se opijajo ljudje, seveda skrivoma in zvičajnim potop. Tako na primer deli reka Sa- cramento dve taki državi. V letošnjem poletju je prišlo osobju parnika »Yer- sey« na um, da se izkoristi s situacijo. Otvorili so na parniku prodajo vsako- vrstnih alkoholnih pijač ter pristajali ob obali alkoholofilske države. Na krov so začeli prihajati številni prebi- valci »suhe« države ter se nalivali in vračali polni prepovedane pijače. Zlo- raba je nastala tolika, da je med »su- ho« in »mokro« državo došlo do spora. Dokler se pa ta ne reši, bo delal par- nik »Yersey« izborne kupčije.

Potegnjena mejna stražnika. Dva avstrijska obmejna stražnika sta videla pred kratkim na Renu, kako je odplul s švicarske strani čoln s štirimi možmi, ki sta jih smatrala za tihotapce s saha- rinom. Čoln je plul proti avstrijskemu bregu. Namestu da bi stražnika pričā- kala »tihotapce« na avstrijskih tleh, sta stopila oba v nek čoln in se peljala Švi- carjem nasproti menda z namenom, da bi jih aretovala (kar pa ne bi bilo pra- vilno, ker je voda internacionalna). Ko sta dospela do njih, so pa skočili v nju- jin in se polastili njujinega orožja ter ju odvedli v Švico. Tukaj so jetnika iz- krcali na kopno ter ju pozneje poslali brez orožja domov.

Moč »proroka«. Nekemu Mehikan- cu z imenom Cesario Garcia, ki se iz- daja za proroka, se je posrečilo, da je skoro popolnoma odstranil prebivalstvo iz mehikanskega mesta Guadalajara, ki šteje okoli 150.000 ljudi. Prorokoval je, da se bo mesto vsled potresa pogrez- nilo v ognjeno morje in preplašeni pre- bivalci so pričeli bežati na tisoče iz svo- jih stanovanj. Oni, ki so ostali v mestu, obožavajo novega proroka, ki je uveril prebivalstvo, da je prišel z neba v ognje- nem oblaku. Oblasti so hotele napraviti tem zmedam konec ter so proroka zap- rle, toda množica je napadla ječo, osvobodila Garcijo ter ga odnesla v tri- umfu.

Obdavčenje dunajskega zdravnika. V dunajskih zdravniških krogih je vz- budila veliko senzacijo visoka davčna kazni, ki jo mora plačati eden najbolj znanih dunajskih operaterjev. Dotični profesor, ki se prišteva k najbolj zapo- slenim operaterjem, je napovedal dav- kariji 40.000 K osebne dohodnine na leto. Pred nekaj tedni pa je bil povab- ljen k davčni oblasti, kjer se je vršil med njim in uradnikom sledeči razgo- vor: Davč. uradnik: »Ali so bolniki, ki ste jih zdravili v l. 1911, vsi umrli?« — Profesor: »Protestiram proti takemu domnevanju!« — Uradnik: »Torej ste imeli tudi paciente, ki so ostali pri živ- ljenju?« — Profesor: »Na vsak način! Od mojih pacientov je komaj desetina pomrlo. Kaj pa vas to zanima?« — Ura- dnik: »Vi ste navedli 40.000 K letnih do- hodkov. Davčna oblast pa je iz zapu- ščinskih razprav od oseb, ki so bile vaši pacienti, zvedela, da so vam ti pacien- ti plačali zdravniških stroškov več kot 40.000 kron.« — Ta konverzacija se je nadaljevala in pred kratkim je bil pro- fesor obveščen, da je davčna komisija cenila njegove letne dohodke na četrt milijona kron ter mu je naložila kazni za več let nazaj v višini 150.000 K za- radi prikrievanja dohodkov. — Baje so tudi druge zdravnike visoko obdavčili.

Umetniški mrtvaški list. Nedavno je umrl v Zarizu dobroznanemu aristo- kratu brat. Svojim prijateljem je raz- poslal mrtvaške liste, ki so »vzglede kultiviranega umetniškega okusa« in ki so zbudili nemalo pozornosti v lite- rarnih in družabnih krogih visoke pa- riške gospode. Najbolj pa je vzbudilo pozornost, da mrtvaški listi niso bili frankirani z znamkami po 5 centesi- mov, ampak z znamkami po 5 fran- kov. Prejemniki so majali glave in ugla- bali, kaj je vzrok petfrankovske noble- se in končno so se tudi ojunčili, da so »žalujočega ostalega« vprašali po njem. Aristokratski estet je odgovoril, da je nesoglasje med papirjem, žalnim robom ter surovo barvo znamke za 5 centesimov tako žalilo njegov okus, da se je moral odločiti za znamko druge barve. Poizkusi so dognali, da more bi- ti samo škrlatno rdeča barva znamke

Štirje otročiči rodbine Burja z Rečice, ki jih je lastna mati v blaznosti umorila.

Na mrtvaškem odru.

za pet frankov v res pravem lepem, umetniškem soglasju s kuverto. In ta- ko je nastal v več sto izvodih razposla- ni, z znamkami po pet frankov franki- rani, edini »umetniški mrtvaški list«.

Zdravje telefonistinj. Višji inten- dant pošte v Seine-et-Oise je poslal viš- jim uradnikom svojega distrikta ofi- cielno okrožnico o higijeni ženskih na- stavljenk, ki slove: »Ob priliki priho- da 24 novih ženskih telefonskih in br- zozajnih nastavljenk v Versailles smat- raj za svojo dolžnost, da opozorim na materielno in moralično prednost, ki jo nudi njihova nastanitev v dru- žinskih penzijonih napram navadi teh nastavljenk, da žive same zase in za- nemarjajo svojo prehranitev. Vi veste, da so nastavljenke, ki obole večinoma

one, ki ne jedo doma, da si prihranijo trud kuhanja in ki ne skrbje dovolj za primerno hrano. Te izdajajo manj kot eno krono dnevno pri prekaževalcu me- sa ali pa kupujejo čaj in biskvite ter ne jedo nikdar dobrega mesa, dobre juhe ali dobre zelenjadi. Po enem letu postanejo pri takih dietah anaemične in zdravnik pripisuje potem njihovo zdravstveno stanje s prenaporom v službi. To so ravno tiste ženske, ki iz- dajo ves svoj denar za toaleto, ki so za njihove službene dohodke predragocne. Prosim vas, da vplivate na ta mla- da dekleta, ki ne žive pri svojih stari- ših, da si svoje zdravje ohranijo z zdravo hrano v kakem penziju, naj- bolje v penziju kake vdove civilnega ali vojaškega uradnika.«

Primorske vesti.

p Razpust iredentovskih društev v Pulju. Policija je odredila, da se je moral tu zapreti kinematograf »Miner- va«, ker je bil njega gospodar nazo- rov, kateri se ne strinja s onimi av- strijskih državljanov. Policija je tudi razpustila laški mladinski društvi, v katerih se je vedno zbirala najhujša iredenta »Edera« in »Circolo sportivo di coltura«. S strani pristaniškega ad- miralata je pa celi garniziji prepove- dan obisk kavarne »Comercio«, katera meji na zgoraj omenjeni kinematograf in je tudi last istega gospodarja. V tej kavarni so imeli člani sedaj razpušče- nih društev svoja shajališča. Vzrok teh policijskih ukrepov je to, da so člani gori omenjenih iredentovskih dru- štev, v kavarni »Comercio« izžvižgali neko vojaško patroljo, katera je mora- la službeno v kavarno stopiti in če se ne motimo na dan cesarjevega rojst- nega dneva tudi z neko cesarjevo sliko ni bilo vse v redu. Značilno pri gori imenovanih iredentovskih društvih je to, da so bili člani »Edera« obenem tudi člani »Circolo sportivo di coltura«. S tem so si redentisti hoteli svoj obstanek na vsak način zagotoviti, češ, če policija enkrat eno društvo razpusti, je potem še drugo tu. Toda to pot je ire- denta obračala, policija je obrnila. Na- vzlic temu je iredenta poskusila obva- rovati še nadalje svoj obstoj in sicer s tem, da je v sredo zvečer ustanovila novo društvo pod imenom »Fascio gi- ovannile istriano«. To je iredenta storila brezdomno radi tega, ker je bila po njenih zaupnikih pravočasno obvešče- na, kaj policija namerava. Iz tega se zopet jasno vidi, da ima iredenta v vseh uradih svoje zaupnike, kateri jo o vsem o pravem času obveščajo. Upa- ti je, da vlada ne bo pripustila, da bi razpuščen društvi zopet pod drugim imenom mogli svoje protiavstrijsko delovanje nadaljevati. Da se zbirajo v »Edera« in »Circolo sportivo di coltura« najhujši iredentisti, to je bilo že davno znana stvar in se je le čuditi, da policija to državi nevarno početje ni že mnogo preje zatrla. Upati je, da bo prišel v Pulj z novim policijskim šef- om g. Mlekužom polagoma tudi v me- sto, ob katerem se nahaja vojna luka, primeren red.

p S Slovenčevo vestjo, da se je v nekaterih krogih mislilo na vladne- ga komisarja za Istro, se ba- vi uvodoma glasilo istrskih laških li- beralcev »Idea Italiana« 22. t. m. Pra- vi, da ta vest sicer ni »probabilna«, da pa je v Avstriji vse mogoče, zlasti ker ravna usodo Istre »vojaški krogi«, ki da Lahov ne morejo videti.

p »Naša Sloga« prinaša obširno poročilo o sestanku istrske liberalne

omladine, sestanek katoliških akade- mikov, ki se vrši 24. t. m., pa na kon- cu komaj omenja.

p Krvoskrunstvo. Oče Anton Na- mor, star 64 let, in njegova hči Amali- ja, stara 24 let, iz Sredenj na Goriškem sta stala 22. t. m. pred sodiščem pod obtožbo, da imata medseboj intimno razmerje, kojega sad je bil otrok. Sodi- šče bo zaslišalo še nekatere druge priče.

p Povožena je bila 14letna deklica Ivana Peršič iz Trnovca.

p Člani »Trgovsko obrtne zadru- ge« v Gorici so se uprli plačati do ko- nec tega leta 300 K, kakor zahteva lik- vidacijski odbor. Pravijo: Na dan naj pride, kako se je gospodarilo, da se bo krivce spoznalo in od njih terjalo to, kar zakon veleva.

p Grozdje, sadje in krompir na Go- riškem. Grozdje je začelo zoreti v Br- dih in na Vipavskem in kaže prav le- po. — Češpelj je letos malo, enako tudi drugega sadja ni mnogo, a ima zato vi- soko ceno. Povpraševanje po našem sadju v inozemstvu je veliko. — Krom- pir ima danes ceno po 6 K kvintal, se- veda na debelo. V goriški okolici ga ni več.

p Strela v »Narodni Tiskarni«. Dne 21. t. m. okoli pol 10. ure zvečer je udarila strela v električne žice v »Na- rodni Tiskarni« v Gorici in jih pokva- rila tako, da so se električni motorji ustavili in svetilke ugasnile. Zato se z delom ni moglo nadaljevati. Enako je strela pokvarila telefonsko žico v »Na- rodni Tiskarni«.

p Mlad je začel. Dne 21. t. m. je bil aretiran v Trstu komaj 14letni deček Alojzij Kavčič iz Gorice, stanujoč pri Sv. Mariji Magdaleni spodnji 335. Prejšnji večer se je namreč tiček vti- hotapil v dvorišče hiše št. 6 v ulici Farneto ter je hotel malopridnež vlo- miti vrata, ki vodijo iz omenjenega dvorišča v neko trgovino jestvin, kar se mu pa ni posrečilo. Potem je prere- zal neko mrežico v oknu ljudske kuhi- nje Egidij Caisuttija z očividnim na- menom, da bi vlomil in kaj ukradel. Pa tudi to se mu ni posrečilo. Policija je dognala, da mladega vlomilca ni bi- lo že štiri tedne domov.

p Srbski poslanik v Rimu dr. Vuič je dospel v Opatijo, da se odpočije.

p Nočna veselica na morju se bo vršila danes v soboto, 24. t. m., v Opatiji.

p Kralj alkohol. Ker je mož nepo- boljšljiv pijanec, ki vse sproti zapije in za družino niti najmanj noče skrbeti, je v Pulju iz obupa nad tem pila neko strupeno tekočino žena Radoslovič po imenu. Prepeljali so nesrečnico, ki je tudi mati treh otročičev, v deželno bol- nišnico, kjer so jej želodec izprali. Ko- liko družinskega gorja prizadene ta ne- srečni alkohol.

Koroške novice.

k Umrli je 23. t. m. v Celovcu mati celovskega okrajnega glavarja pl. Rai- nerja v 75. letu starosti.

k 40letnico mature so obhajali 20. in 21. t. m. v Celovcu nekdanji gojenci celovske benediktinske gimnazije. Od 35 jih je še 21 živih, k proslavi se jih je zbralo 16, in sicer: deželni glavar ko- roški baron Aichelburg, dr. Desch- mann, ravnatelj učiteljskega v Miesu, Gr. Einspieler, prošt velikovski, dr. Feldner, dvorni svetnik iz Gradca, dvor- ni svetnik Goritschnig iz Gradca, duh. svetnik Hutter, deželnosodni nadsvet- nik Kerschbaum iz Gradca, zdravnik dr. Luschin, vpok. polkovnik Lutschou- nig iz Gradca, deželnosodni nadsvetnik Pretner, računski nadsvetnik Reiter, notar Anton Svetina, docent dr. To- beitz, konzist. svetnik Volaučnik, župnik iz Rude, državni poslanec dr. Waldner in sodni svetnik v p. Ein- spieler iz Ljubljane. Mašo je bral prošt Einspieler, pridigoval je duhovni svetnik Hutter, da so bili stari prija- telji do solz ginjeni. Nato so se razve- seljevali na gradu deželnega glavarja Ehrenthalu in se vpisali v »Liber ami- citiae«.

Štajerske novice.

š Velik mladeniški tabor za Posav- je se vrši v nedeljo, dne 1. septembra, na Vidmu. Cerkveno opravilo se začne ob pol 11. uri, po dohodu vlaka iz Zida- nega mosta. Takoj po cerkvenem opravi- lu bo na prostem pred župniščem zbo- rovanje. Posavski mladeniči, udeležite se tega zborovanja v obilnem številu, da tudi vi proslavite velikega Slomška.

š Shodi S. K. Z. Prihodnjo nedeljo, dne 25. avgusta, po rani maši je v vr- tnih prostorih ormoške posojilnice velik političen shod S. K. Z. — Krajevni od- bor S. K. Z. za Središče in okolico pri- redi v nedeljo, 25. avgusta, ob 3. uri po- polodne v gostilni g. Marčeca v Obrežu političen shod. — Podgorje pri Slovenj- gradcu. Dne 1. septembra se vrši po ra- nem svetem opravilu v cerkveni hiši shod S. K. Z. — V Škalah se vrši 8. sep- tembra zjutraj v bralni sobi shod S. K. Z. — Sv. Kunigunda na Pohorju. V ne- deljo, 25. avgusta, bo imel g. poslanec Pišek dva shoda, in sicer: po rani maši na Kebeljnu v hiši g. Fakuca, popoldne po večernicah pa pri Sv. Kunigundi. — V Zabukovju pri Sevnici se vrši 25. av- gust ob 11. uri dopoldne shod S. K. Z. — Na vseh teh shodih govorijo poslan- ci S. K. Z.

š Občinske volitve. V Šmartnem ob Paki je pri občinskih volitvah zmagala S. K. Z. — Pri občinskih volitvah v Vo- drančih pri Središču je v prvem in tret- jem razredu zmagala S. K. Z. Drugi raz- red imajo liberalci. — V Vurberku blizu Ztuja se vršijo v kratkem občinske vo- litve. Štajercijanci se baje na nje že pridno pripravljajo.

š Cesar je potrdil Orniga za načel- nika in pl. Pongratza za podnačelnika ptujskega okrajnega zastopa.

š Dvojna mera. Lansko leto je več spodnještajerskih živinorejcev vložilo na deželni odbor v Gradcu prošnje za podpore iz zaklada za živinorejo. Proš- nje so bile odklonjene, da celo kazni so morali nekateri živinorejci plačati, ker prošnji niso kolkovali. Te dni pa bere- mo v poročilu o seji glavnega odbora štajerske kmetijske družbe z dne 9. julija, da se je dvema nemškima kme- toma na Gornjem Štajerskem dovolila podpora po 200 K iz zaklada za pospe- ševanje živinoreje, zato, ker sta mora- la svojo živino krmiti v hlevu in je nista mogla goniti na pašnik radi oku- žene sosedove živine. Ne zavidamo nemškemu kmetu podpore, ampak to je obsojano vredno, da se glede delit- ve podpor ozira v prvi vrsti na nemški del Štajerske.

š S Pohorja. Čuje se, da namerava nemško planinsko društvo blizu sloven- ske ruske koč zgraditi svojo »St. Hein- richshütte«. — Zastonj stezate svoje kremplje op našem zelenem Pohorju.

š Avtomobilska nesreča. Iz Celja: Te dni se je peljal hmeljski agent A. Taussig iz Prage v diru z avtomobilom skozi Drešinjovas. Nasproti se je pri- peljal z vozom, na katerem je bil nalo- žen hmelj, kmečki fant Alojzij Bevc. Dasiiravno je dal avtomobilistu znake za počasno vožnjo, vendar se ta ni za to zmenil. Vol se je splašil in voz se je pre- vrnil v en meter globok cestni jarek. Bevc je prišel pod voz in dobil težke telesne poškodbe. Tudi voz je precej po- škodovan. Proti Taussigu je napravlje- na ovadba.

š Nepoboljšljiv tat je 13letni fnat Martin Pere v Šmarju pri Jelšah. Dasi- ravno je bil že v prisilni delavnici v Me- šendorfu, vendar se tatvin ni odvadil. Pred kratkim ga je vzel posestnik Dol- ganož na Ponikvi za pastirja. Komaj po

je bil par dni pri njemu, mu je ukradel precejšnjo svoto denarja in neznano kam pobegnil. Dozdej ga še niso izsledili.

š **Vlomi in tatvine.** Iz Sevnice ob Savi: V eni zadnjih noči sta se v našem trgu izvršila dva drzna vloma. Pri gostilničarju Štefanu Lamperju je bilo vlomljeno v gostilniško sobo in ukradenega iz nje čez 200 K denarja. Pri trgovcu Francu Senici so tatovi v trgovini vlomili blagajno in ukradli iz nje 730 K denarja. Sumijo, da je tatvine izvršila kaka organizirana tatinska tolpa. — V noči od četrta na petek so neznani zlikovci vlomili v poslopje celjske okrožne sodnije. Odprli so več sob in miz ter odnesli nekaj kron denarja. Čudimo se, da se je vlom izvršil pred nosom celjskega magistrata, na katerem ima sedež celjska policija, brez da bi se bilo tatove pri njihovem delu zaslišalo.

š **Hudo plačilo mučitelju živine.** Iz Šmarja pri Jelšah: Te dni je pasel kmečki sin Mihael Brečko v Slivnici živino. Na paši je zbadal krave z iglo. Ena krava je vsled tega zdijvala in Brečkota sunila z rogom v levo oko, katero mu je vsled tega steklo.

š **Pri stroju za mlatenje ponesrečil.** Pri nekem posestniku v Sobotnicah pri Ljutomeru so mlatili na parni mlatilni stroj. Pri tem je bil zaposlen tudi kočar Franc Janžekovič. Prišel je z rokama v stroj. Obe roki mu je skoro popolnoma odtrgalo. Morali so mu jih v bolnišnici odrezati.

š **Obsojena natakara.** Celjsko okrožno sodišče je obsodilo natakario Amalijo Arlič, službujočo v Slovenjem gradu v Narodnem domu na dva meseca težke ječe, ker je ukradla nekemu kmečkemu fantu, s katerim se je v gostilni sprijaznila, 320 K.

š **Požar.** Od Malenodelje poročajo: Tukaj je zopet zgorelo gospodarsko poslopje posestnice Lucije Gregorič v Moravcih z živino in vsemi spravilnimi predelki. Škoda je toliko obširnejša, ker posestnica ni bila zavarovana. Požari so sploh v naši okolici na dnevnem redu. Ne mine teden, da bi ne go-relo 'zdej v eni, zdaj v drugi vasi. Za-žigajo navadno brezvestni posestniki kakim sosedom in potem še sebi, da dobe visoke zavarovalnine in na ta način ne zvalijo suma nase. Čudimo se, da orožniki ne pridejo požigalcem na sled.

š **Poroki.** Poročil se je v Mariboru g. Ivan Kočvar, uradnik zagrebške filialke avstro-ogrske banke v Zagrebu z gđ. Ano Ilger, hčerjo elektro-tehnika in urarja v Mariboru. — V Novi Štifti pri Gornjem gradu se je poročil mladenič Fr. Kuhar z gđ. Nežiko Jerina.

š **S peresom si je zastrupil kri** obče priljubljeni c. kr. davčni oskrbnik Rudolf Ilvšek v Slovenski Bistrici, ki je bil pred kratkim prestavljen v Ormož. Želimo, da skoraj okreva.

š **Z ročico udaril** je v noči 8. julija rudar Franc Miklič v Trbovljah rudarja Karla Grobelška tako hudo po glavi, da ga je težko poškodoval. Prigovarjal mu je k temu tudi rudar Franc Zaler. Mikliča je celjsko okrožno sodišče obsodilo na sedem mesecev, Zalerja pa na šest mesecev ječe.

š **Zgodovina glavnega dobitka.** V Gostingu pri Gradcu je leta 1908 umrl steklarski delavec Ferdinand Hofer, ki je svoječasno kupil turško srečko in jo do leta 1907 v obrokih izplačal. Njegova vdova je po njegovi smrti z drugimi papirji sežgala tudi srečko, vendar pa si je prepisala številko in serijo na nek listek. Te dni pa je prišel k njej (zdaj je omožena v Gradcu in se piše Appel) neki agent in je zahteval provizijo od glavnega dobitka. Izkazalo se je, da je 1. avgusta zadel glavni dobiček v znesku 400.000 frankov.

š **Smrtna kosa.** Umrla je v graški bolnišnici Ivana Gornik, posestnica iz Stare gore pri St. Ilju v Slovenskih goricah. — V Savcih pri Sv. Tomažu pri Ormožu je umrla veleposestnica Marija Škerlec v 63. letu starosti. — Pri Sv. Primožu pri St. Jurju ob južni železnici je umrl J. Pančič. Bil je zvest naš pristaš. Dan poprej je še mlatil, ponoči pa je nagloma umrl. — Ravno tam je tudi umrla Katarina Kranjc, prva iz Dekliške Marijine družbe, odkar obstoji. — V Ptujju je umrla gospa Neža Muršec, soproga nadučitelja v pokouju.

š **Tečaj za uporabo sadja in zelenjave** se vrši na mariborski vinorejski šoli od 16. do 21. septembra 1912. Prijava na ravnateljstvo do 10. septembra.

š **Občinske volitve pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu** se vršijo začetkom meseca septembra.

š **Umrla** je v Mariboru soproga jetniškega paznika Marija Štebih, stara komaj 20 let.

š **V podružnico »Südmarke«** se hoče spremeniti Deželna dobrodelna zve-

za za Stajersko v Gradcu. Pri Sv. Stefanu blizu Globasnice v pliberskem okraju na Koroškem je nekaj nemških tarjev, ki si žele nemških obrtnikov — seveda takih, ki imajo denar in znajo slovenski, ker brez slovenščine in slovenskega denarja se ne da živeti na južnem Koroškem. Gotovo so že iskali ti štefanski nemškutarji pomoči pri »Südmarki«, a je to tako slaba firma, da ji ne nasede noben denaren obrtnik več, ki bi se rad kje naselil. Sedaj so se pa obrnili na Deželno dobrodelno zvezo za Stajersko v Gradcu, ki je tozadeven, čisto v südmarkovskem duhu spisan oklic tudi objavila v graških nemških nacionalnih časopisih. Deželna dobrodelna zveza je veljala doslej za nevtralnno humanitarno društvo, ki se ga je podpiralo z javnimi denarji. Sedaj pa hoče iti ta zveza na druga pota. Si bomo zapomnili in ob priliki uporabili.

š **Galicija pri Celju.** Kakor povsod v zavednih krajih slavijo 50letnico narodnega buditelja Slomška, tako bo tudi naše Izobraževalno društvo priredilo Slomškovo slavnost 15. septembra na Pernovem. Udeležite se prireditve v obilnem številu!

š **Kaj delajo z našim denarjem?** Iz Ljutomeru nam pišejo: Nedavno tega ste poročali, kako je razdelila rogaška okrajna nemška hranilnica svoj čisti dobiček za leto 1911. Naša ljutomerska ni nič boljša. Dala je za trška nemška društva in ustanove 1800 K, ptujskemu Studentenheimu 50 K, Schulvereinu 50 kron, Südmarki 50 K, avstrijskemu nemško-nacionalnemu Pressvereinu 20 kron. Čisti dobiček te hranilnice izvira iz izključno slovenskega denarja, zlasti se nalagajo v ta zavod denarji mladletnih otrok. Za slovenske kulturne in gospodarske namene nima ta hranilnica niti enega groša.

š **Iz poštne službe.** Poštni praktikanče Tomaž Majhen, Oton Vidrih, Rudolf List, Artur Verzan in Janez Zahradnik so imenovani za poštne asistente v področju graškega poštne in brzojavnega ravnateljstva.

š **Prijeli** so v Šmartnem pri Slovenjgradu nekega Antona Kunštica, ki je pobegnil iz prisilne delavnice, in izvršil po Šmartnem več tatvin.

š **Oče in sin.** Iz Kozjega: V Imenem je kregal posestnik Franc Uršič svojega sina zaradi njegovega malovrednega življenja. Sina je to tako vjezilo, da se je vrgel na očeta in ga z nekim železom hudo pretepel. Imel se bo za svoje dejanje zagovarjati pred sodnijo.

š **Kupil** je graščino Thal pri Gradcu na javni dražbi neki Pugel in sicer za okroglo 580.000 K.

š **Naslov vladnega svetnika** je dobil ravnatelj graške trgovske akademije dr. Karl Hassak.

š **Za župana** je izvoljen v občini Cigonce pri Slov. Bistrici Simon Pernat, kmet na Videžu in vrl pristaš naše S. K. Z.

š **S koso jo težko ranila.** Kmet Franc Ojsteršek v Zepini blizu Celja je poslal svojo 13letno hčer Ano na travnik kositi travo. Ana je vzela seboj tudi devetletno Nežo Pangerl. Ko je začela kositi, je pozabila, da za njo stoji otrok. Zagnala je Nežo z močjo koso v levo nogo in ji jo do kosti prerezala. Ako bi ne bilo hitro pomoči, bi bila revica izkervavela.

š **Rabijadni oboževalec dekle.** V Lančivasi pri Ptujju je prišel po noči ob 11. uri k hiši posestnika Lovrenca Požuna fant Franc Zatlter obiskat dekle. Nekaj časa jo je pod oknom klical, ker pa ni dobil nobenega odgovora, je začel metati skozi okna kamenje v sobo. Pobil je vsa okna in mnogo opeke na strehi.

š **Pri rezanju krme ponesrečil.** Bližu Lonča je te dni na stroju za rezanje krme ponesrečil kmečki fant Jan. Koh. Ko je rezal krmo, je z desno roko prišel v stroj, kateri mu je spodnji del roke popolnoma odrezal. Spravili so ga v bolnišnico v Gradec.

š **Požar.** Iz Slovenjgradca: Pri posestniku J. Šurcu v Tolstem vrhu je enega zadnjih večerov izbruhnil iz neznane vzroka ogenj. Ker je veter močno pihal, so vsa poslopja v kratkem času popolnoma zgorela. Zgorela je tudi živina in svinje ter veliko krme in žita. Enoletnega otroka, ki se je ob času požara nahajal v hiši, so komaj rešili. Škoda znaša več tisoč kron, posestnik pa je zavarovan samo za 800 kron.

Ali imate že srečke „Slovenske Straže“? Naročite jih več skupaj. Srečka samo 1 K. Vrednost glavnega dobitka 5000 K. Vrednost vseh dobitkov 20 000 K. .

Necuvene sleparije dalmatinskih dijakov.

»Kroatische Korrespondenz« poroča 23. t. m. sledečo veliko senzacijo:

Graški »Selbsthilfverein« je pred kakimi osmimi meseci posodil večje zneske nekaterim dalmatinskim visokošolcem na dunajski tehniki proti predpisanim zadolžnicam in podpisom porokov, ki so bili legalizirani od dalmatinskih sodišč. Ker so dolžniki prenehali plačevati mesečne obroke, je zavod pozval poroke, naj poravnajo zapadle obroke. Poroki pa so izjavili, da jim o posojilu ni ničesar znanega ter so celo zanikali svoje podpise na zadolžnicah. Dognali so, da so vsi podpisi porokov in sodnih oblasti v Dalmaciji, kakor tudi sodnijski pečati ponarejeni. Omenjeni denarni zavod ima vsled tega okoli 100.000 K škode. Znaše se tudi sledeče podrobnosti o dalmatinskih pustolovcih. Neki Zane Besić, absolviran tehnik, je bil svoječasno eden najboljših risarjev na dunajski tehniki. Ker pa svojih izpitov ni napravil, so mu stariši odrekli vsako nadaljno podporo. V tem oločaju se je obrnil na takozvano dalmatinsko »elitno družbo«, ki je znana pod tem imenom med dalmatinskimi dijaki na Dunaju. V tej družbi se je seznanil z nekim gotovim D., ki se je izdajal za grofa in ki je pred leti takratnemu banu baronu Rauchu skrivaj poslal povabilo na hrvatski ples na Dunaju in povzročil takratne dijaške izgrede. Dozdevni grof D., ki je vedno razpolagal z gotovim denarjem, se je velikodušno zavzel za Besića. Toda ni trajalo dolgo in grof D. ni mogel več igrati vloge mecena. Spstil se je v dvomljiva podjetja, samo da bi prišel do gotovega denarja. Tako je grof D. naprosil pri nekem dunajskem zavodu posojila 3000 K na menico. Kot giranta je navedel bivšega župana v Splitu, deželnega poslanca in odvetnika dr. V. Muhalevića. Podjetje se je zadovoljilo s tem girantom ter je poslalo menico v podpis v neko švicarsko zdravilišče, kjer naj bi začasno bival dr. Muhalević. Medtem je eden izmed dalmatinske pustolovske družbe odpotoval v ono zdravilišče, kjer se je izdajal v hotelu kot župan dr. Mihalević. Sprejel je od dunajske tvrdke poslana pisma, ponaredil podpis dr. Mihalevića kot giranta, poslal menico nazaj in se peljal sam z istim vlakom na Dunaj. Ko so dobili denar, so si nabavili vsi člani »elitne družbe« smokinge ter izbrali za svoje sestanke muzejsko kavarno, kjer so imeli skoro vsak dan po gledališču svoje seje v smokingih. Toda denar, ki so ga dobili s ponarejeno menico, ni trajal dolgo. Gledališče, znanstva z ženskami in visoke napitnine so prisilile družbo, da je pričela iskati novih virov. Eden izmed družbe je prišel na idejo, naj se prosi posojila pri graškem »Selbsthilfvereinu«. Besić je obljubil preskrbeti potrebne listine in je svoje načrte tako spretno izvedel, da ni načelstvo graškega zavoda niti najmanj dvomilo o pristnosti podpisov, sodnijskih pečatov in legalizacij. Med drugimi so bili tudi podpisi župana v Sinju Tripala in njegovega zeta dr. Mazzija, katerih premoženje cenijo na 1 milijon, nadalje advokata dr. Desnica, višjega štabnega zdravnika dr. Rappaporta v Zadru in veleposestnika Opasa v Sinju. Razen podpisov porokov sta bila ponarejena tudi podpisa deželno sodnega predsednika v Zadru dr. Pollija in sedaj že v pokojenega deželno sodnega svetnika Petriča pri okrožnem sodišču v Splitu. Sodnijski pečati deželnega sodišča v Zadru in okrožnega sodišča v Splitu se od originalov ne razlikujejo, tako da še ni jasno, ali si je znal Besić priskrbeti prave sodne pečate ali jih je ponaredil.

Ko so prejeli denar iz Grada, je odpotoval tehnik Stuparić v Prago, kjer je dokončal svoje študije, nakar je vstopil pri dalmatinskem namestništvu kot inženir v državno službo. Ko je državno pravdnštvo v Zadru zvedelo o sleparijah, je namestnik grof Attems takoj suspendiral inženirja Stuparića, ki pa izjavlja, da ni ničesar vedel o ponarejenih podpisih. Doslej se je dognalo, da sta »grof« D. in njegov tajnik Besić vse sleparije pri graškem »Selbsthilfvereinu« izvršila samo proti visoki proviziji, ki sta jo dobila, kadar so prosilci posojila prejeli denar. Domnevajo, da sta »grof« D. in Besić prejela na ta način več kot 20.000 K. Baje je tudi gimnazijski profesor Leon Gresogoni v Zadru prejel od graškega zavoda večji denarni znesek. Profesor Gresogoni pa odločno ugovarja, da bi pri zavodu kdaj prosil za posojilo. Zato domnevajo, da sta tudi to posojilo prejela doslej še na nepojasnen način grof D. in Besić. Ko so člani dalmatinske »elitne družbe« prejeli iz Grada denar ter prenehali plačevati predpisane obroke, je Besić pobral svoje stvari ter pobegnil na Turško in od tam, kot se čuje, na Ru-

ske. Medtem ko je uvedena sodna preiskava proti vsem dolžnikom, iščejo sedaj grofa D. Pričakovati je več aretacij. Grof D. je imel navado, da je v družbi zelo rad govoril o hrvaški aristokraciji in je pogosto pravil, da se z banom baronom Rauchom tikata. Ker so dozdevnega grofa D. zelo pogosto videli v družbi nekega prijatelja eksbana barona Raucha, takratnega sekcijsega svetnika v kabinetni pisarni in sedanjega voditelja političnega oddelka pri bosensko-hercegovski deželni vladi v Sarajevu, dvornega svetnika Slavka Urpanija, se je našel marsikdo, ki je nasedel govoričenju nepravlega hrvaškega aristokrata. Dozdevnega grofa D. so že svoječasno izključili iz hrvaške družbe na Dunaju.

Najnovejše vesti.

Velika nesreča pri laških vajah. Ubita 2, ranjenih 6 vojakov. Ob vajah laških lovcev na Monterosi je padlo 22. t. m. 8 lovcev v globino; 2 sta mrtva, 6 pa nevarno ranjenih.

Velik gozdni požar na Francoskem je izbruhnil v gozdovih La Moumoréja v Hieršu. Požar pospešuje zahodnik. V nevarnosti so tudi Burchetovi in sploh vsi gozdovi ob lepem hierškem morskem obrežju. Požar se bliža gradu San Salvador. Gase vojak 22. kolonialnega polka. Pri rešitvah delih sta se dva vojaka nevarno ranila. Sodijo, da je bilo zažgano.

Badenski veliki vojvoda v smrtni nevarnosti. Badenski veliki vojvoda je korakal peš iz Badenweilerja proti gradu Burgeln, ko se je odtrgala velika skala in se valila proti cesti. Neki spremljevalec je zapazil zadnji trenutek nevarnosti. Le malo je manjkalo, da ni skala velikega vojvodo ubila.

Legar v mostarski posadki. V Mostarju je obolelo na legarju 40 vojakov; 6 jih je že umrlo.

Veliko poverjenje. Dva odbornika predjemne blagajne v Gross Neudorfu (Prusija) sta poverila nad 326 tisoč mark in pobegnili.

Požipolkovnikov samoumor. Podpolkovnik in poveljnik 2. renskega poljskega artiljerijskega polka št. 23. baron Rheinhaben, brat prejšnjega finančnega ministra in sedanega višjega predsednika renske province, se je ustrelil na svojem stanovanju. Rodbina izjavlja, da se je ustrelil ponesreči, ko je čistil puško, a splošno se sodi, da se je sam ustrelil. V soboto je še zbral častnike svojega polka in se poslovil od njih. Rheinhaben je bolehal na živčni bolezni in je bil z več častniki sprt.

Ukradena lokomotiva. Peterburška policija se mora pečati z zadevo, s kakršno se pač policija še ni pečala. Tudi ruska ne. Ukradena je bila namreč prava železniška lokomotiva. Na postaji Čerepovka je čakala zakurjena rezervna lokomotiva poštne vlaka. Kar se nenadoma lokomotiva odpelje s postaje in sicer s polnim parom. Neki neznanec je stopil neopažen na njo in se odpeljal z njo s strašno brzino proti Vologdi. Ustavili so vse vlake in ukazali poštne vlaku v Vologdi, da ne sme voziti naprej. Za tatom lokomotive so odposlali drugo lokomotivo za brzovlake, ki so jo zasedli orožniki. Ko je tat zapazil, da ga zasledujejo, je ukradeno lokomotivo hitro ustavil in pobegnil v bližnji gozd, a orožniki so ga dobili in aretirali. Sodijo, da so namestili tatovi zavezniki ustaviti poštni vlak in ga oropati. Tat noče ničesar izpovedati.

Društva.

— **Okrožje Orla Trnovo — Košana** vabi k prireditvi, ki se vrši s sodelovanjem izobraževalnega društva na Premu dne 1. septembra na Premu okrog starega gradu. Na sporedu je sprejem starih gostov ob pol 2. uri na postaji Kilovče, od tod k večernicam na Prem. Po večernicah okrog tretje ure na prostori okrog starega gradu: pozdrav, dramatična predstava, potem javna telovadba. Po javni telovadbi ljudska veselica z razno zabavo, tamburanjem, petjem itd. Vse, posebno notranjske Orle, kar najprilčneje vabimo.

— **V Šmarju pod Ljubljano** se ustanovi dne 1. septembra okrožje »Orla«. Z ustanovitvijo je spojen tabor pred cerkvijo, kjer govore razni gg. govorniki, javna telovadba šmarskega odseka »Orla« in ljudska veselica, ki se vrši na prostoru g. Janeza Pengov. Pri prireditvi sodeluje slavna orlovska godba iz St. Jurja, dalje domači tamburaški in pevski zbor. Slovenska izobraževalna društva v okolici, odseki »Orla« kot drugo občinstvo, ki se zanima za »Orle«, se najvljudneje vabi k prireditvi, da skupno pokažemo, kaj krščanska organizacija premore. Na svidenje dne 1. septembra!

— **Iz Kranja.** Veselje je zavladalo zopet med fanti, željnimi po orlovski organizaciji, ko je prišel med nas novi g. kaplan dr. Kotnik. Po desetih dneh svojega bivanja tu, je predramil Orla iz spanja. Dne 22. t. m. je bila volitev odbora in izvoljeni so: č. g. dr. Kotnik, predsednik; F. Gorjanec, podpredsednik; dr. Capuder, tajnik; V. Rozman, blagajnik in J. Rebolj, odbornik. Obiljubljen nam je vadiatelj iz Ljubljane.

— **Dramatični odsek** »Prosvetnega društva v Šiški« bi imel prirediti jutri ob pol sedmi uri zvečer v salonu gostilne g. Vodnika društvenim članom zabavni večer, katerega je pa prisiljen radi nepričakovanih ovir preložiti ter se vrši isti dne 8. septembra ob 6. uri zvečer v istem salonu.

— **Katol. slov. izobraževalno društvo v Hrušici** vabi ljubljano na veliko vrtno veselico, ki se vrši v Bizoviku v prostorih g. Erbežnika, p. d. pri Kržinu, dne 1. septembra 1912. Začetek veselice točno ob 4. uri popoldne, pred veselico bodo ob pol 4. uri litanije v cerkvi sv. Nikolaja. Spored: 1. Govor. 2. Petje. 3. Srečolov. 4. Korandoli. 5. Komični prizori. 6. Skupine domačega Orla. — Pri veselici sodeluje godba na lok. Vstopnina 30 h za osebo. Vstopnice se prosijo nositi vedno pripete. — K obilni udeležbi vabi odbor. — V slučaju slabega vremena se preloži na nedeljo, 22. septembra 1912.

— **Slovensko katoliško izobraževalno društvo »Straža« na Dunaju** priredi ob priliki evharističnega kongresa na čast slovenskim udeležencem pozdravni večer. Udeleženci naj spoznajo ta večer, da bivajo na Dunaju tudi Slovenci, in sicer Slovenci, ki so ostali zvesti svoji veri in svojemu narodu. Ta večer naj da našim rojakom v tujini novih moči in navdušenja, da nikdar ne zataje svojih svetinj in vero svojih očetov. Povešale naj se v številni družbi slovenskih udeležencev in naj se spomnijo rodne grude. Zato pa zberi pozdravni večer, ki ga priredi »Straža« dne 14. septembra ob 8. uri zvečer v V. okraju, Schloßgasse št. 5, vse dunajske Slovence in udeležence evharističnega kongresa.

— **Slovenskemu planinskemu društvu** je daroval češki turist g. ing. Svetozar Nevoles iz Dunaja 50 K kot priznanje za izbornu postrežbo v kočah Slovenskega planinskega društva. Vrlenu bratu Čehu iskrena hvala za velikodušno darilo in laskavo priznanje!

— **Rilniški pododbor »S. D. Z.«** priredi v torek, dne 27. avgusta ob 2. uri popoldne v Sodražici četrti redni sestanek. Ker je spored zanimiv in tvarična važna se pričakuje od strani dijakov obilo udeležbe.

POSREDOVANJE NAŠEGA ZUNANJEJA MINISTRA IN FRANCOSKO ČASOPISJE.

Dozdaj je francosko časopisje pozdravljalo Berchtoldov nastop o posredovanju v Turčiji, a od včeraj naprej ga graja. »ECHO de Paris« dvomi, da bi Berchtold dosegel praktičen uspeh. List zveja, da niso zadovoljni z njim Lahi, in Rusija ne zaupa avstrijskim načrnom, Angleži nočejo vznevoljiti Turčije, Francija čaka jasnejše izjave in ne stori ničesar, da ne bi obvestila Rusije in Anglije. Podobno pišejo »Petit Parisien«, »Le Journal« in »Radical«, ki smatra Berchtoldove predloge za zdravilo, ki vsebuje tudi strup. »Lokal-anzeiger« pa poroča iz Carigrada, da se Turčija ne bo pečala z Berchtoldovim predlogom, ker ga smatra za vmešavanje tuje države v turške razmere in da ne bo predloga niti vzela na znanje. Kakor se vidi, Berchtold lahko doživi občuten diplomatski poraz.

OGRSKA OPOZICIJA NADALJUJE BOJ.

V »Az Estu« izjavlja Justh, da opozicija jeseni nadaljuje boj in da s sedanjem vlado ne sklene miru. Volilne prenosne, kakoršna hoče vlada, opozicija ne more sprejeti. Košutovec Metössy pa izjavlja, da zahteva opozicija, naj Lukacs odstopi. Velikih bojov se Lukacs le izogne, če odstopi.

IZ TURČIJE.

Albanci so obkolili Drač in obetajo, da mesta ne napadejo, če se med nje razdeli orožje in če se njih zahteve v stavljem roku izpolnijo. Albanski vstajši iz Malisije so sklenili odpotovati v Skader in zahtevati orožje, ker se boje, da jih napadejo Črnogorci. Črnogorci je mobilizirala dve pehotni diviziji, polovico črnogorske armade, ki sta odrinili radi turških napadov proti vzhodni meji, a sta bili med tem zopet pozvani od meje proč. V Carigradu je črnogorski poslanik dementiral, da bi bil kak črnogorski vojak napadel Brano. Mehmet paša je pozval turško vlado, naj proti Črnogorcem odločno nastopi. Sinovi Mehmet paše nabirajo prosto-

voljce, s katerimi pohite na črnogorsko mejo. Mutasarif v Plevlju je poročal turški vladi, da koncentrirajo avstrijska vojna uprava ob črnogorski meji pri Kalbujevu radi manevrov močne vojaške oddelke. Dunajski vojaški krogi izjavljajo, da res vadija pri Kalbujevu 15. in 16. armadni zbor, a da je bil program za te manevre že pred tremi meseci izdelan, ko ni mogel o turško - črnogorskem sporu še nihče ničesar slutiti. — »Lokalanzeiger« poroča, da Albanci zahtevajo, naj odstopi sultan in da naj prevzame vlado prestolonaslednik Jufuf Efendi. Derviši podpirajo to agitacijo.

NOVI VOLILNI RED V TRIDENTU.

Tridentinski občinski svet je 23. t. m. sklenil novi občinski volilni red, po katerem se pomnoži število volilcev za 3500. Če ga potrdi tirolski deželni zbor, bodo volitve v tridentinski občinski svet že meseca marca 1913.

Zadružništvo.

Skupščina hrvatskih kmetijskih združenj se vrši prihodnji torek, dne 27. t. m. ob 8. uri na Sušaku pri Reki v dvorani kraljeve velike gimnazije. Na dnevnem redu je: 1. Pozdrav predsednika Mil. pl. Kiebach. 2. Poročilo o delu in stanju hrv. kmetijskih združenj (tajnik Artur Machnik). 3. Potrditev računskega zaključka za leto 1911. 4. Prememba pravil osrednje zveze. 5. O domačih ljudskih sodiščih (dr. Mirko pl. Antolkovič). 6. O boljši izrabi njiv in travnikov (Gustav Bohutinsky). 7. Pouk analifabetov v organizaciji hrvatskih poljedelskih združenj (učitelj Franjo Anderlič). 8. Zakon o stavbenih zadrugah (Anton Gjurič). — Notranjski slovenski združniki bi se lahko udeležili tega sestanka hrvatskih zadrugarjev, ker se vrši skupščina v bližini — na Sušaku.

Zadružni teden priredi od 3. do 7. septembra na Dunaju Splošna zveza avstrijskih kmetijskih združenj. Dne 3. septembra bo posvetovanje o omarskih zadrugah; 4. septembra razgovor o načrtu novega zadružnega zakona; 5. septembra občni zbor Splošne zveze; 6. in 7. septembra revizorske konference o revizijskih zapisnikih, poročilih in o načrtu revizijskega reda.

Dnevne novice.

+ **Stranka babilonske zmešnjave** je slovenska liberalna stranka. Kolikor glav, toliko misli, discipline nobene, drug tolče po drugem, liberalno časopisje pa se tudi v najvažnejših in najbolj načelnih stvareh prepira. Danes nasvetuje nek »odličen slovenski liberalni politik« v celjskem »Narodnem listu« sledečo taktiko: »Liberalna stranka naj se povrne k pozitivnemu narodnemu delu, opusti pa po možnosti spopade s klerikalstvom bodisi v časopisju, bodisi pri volitvah ali na shodih. Narodna stranka bi naj torej ostala svojim načelom zvesta, toda naj bi se izogibala brezplodnega boja s klerikalnimi rojaki, ampak naj bi svoje moči zastavila le v delu za ojačanje slovenstva. Kako? V časopisju naj se ne govori na primer nič o evharističnem kongresu in podobnih prireditvah katoličanov, vsaj nič nepriporočljivega ne. To naj je notranja zadeva katoličanov in se naj ne tiče klerikalizma. Napredni politiki naj občujejo z odličnimi duhovniki, naj se udeležijo tudi reprezentacijskih obedov. Klerikalcem naj se ne odreče malenkostna žrtev, da se jim privoščijo ob priliki nekaj truda, ker so tega duhovniki že po obredih nekoliko vajeni. Tedaj se z njimi lažje izhaja in to nič ne stane. Takozvani kulturni boj naj izbojujejo močnejši narodi, mi Slovenci s tem ne dražimo klerikalcev, da nas ne bodo pri narodnem delu ovirali. Kar se posebej politike v štajerskem deželnem zboru tiče, je vprašljivo, ali kaže slovenskim naprednjakom zavzemati drugo stališče, nego ga zavzema klerikalna večina. Če tudi ni pričakovati zmage v narodnem oziru, pa vsaj naprednjaki kot narodnjaki klerikalcev ovirati ne smejo. Če klerikalci izjavijo, da postopajo v deželnem zboru kot Slovenci, se mora iti z njimi čez drn in strm.« — Ta liberalci piska tedaj na klarinet, drugi na bojno trobento, kar povzroča veliko disharmonijo. Nam je čisto vseeno, kako se bodo liberalci glede svoje bodoče taktike zedinili, če se sploh bodo, usojamo si le izreči mnenje, da nasvet »odličnega slovenskega politika« ni napačen. Liberalci bi ne bili dobili toliko batin, če bi bili v svojem političnem boju dostojnejši, bi bili pustili vero pri miru in šli v narodnih stvareh skupno z nami. Verjetno pa ni, da bi se liberalci kaj izboljšali. Saj zopet stikajo za farovskiimi kozolci, zmerjajo božjepotni-

ke in ne puščajo pri miru nobenega, ki jim le količkaj diši po »klerikalizmu«. Zato mislimo, da bo glas »odličnega slovenskega politika« ostal glas vpiljočega v puščavi.

+ **Vnebovplječa nesramnost.** Te dni so poslali s Prage slovenskemu planinskemu društvu številko »Slovenskega turist«. Prišla je s Celovca nazaj s sledečo opazko poštne uradnika: »Retour! Mit dem Bemerken, daß in Klagenfurt Gott sel's gedankt, kein slovenischer Alpenverein existiert.« — Kaj takega si danes že upajo na Koroškem! Ali osrednja vlada res nima toliko poguma, da bi nemškonalno bando ukrotila?

+ **Zopet so se blamirali.** Kranjskim liberalcem tudi posredovalni uradi niso všeč. Pred par dnevi je »Narod« napisal, da so to čisto ponesrečene naprave, da so naši kmetje preneumni, da bi znali soditi, kaj je prav in kaj ni, da bodo posredovalni uradi zlorabili sodnijsko oblast in prisego in napravljali same zmešnjave. Za dokaz je navedel posredovalni urad v Begunjah, češ, da člani posredovalnega urada niso bili niti voljeni, da sami niso vedeli za to čast in da ni bil izid volitev razglašen. Posredovalni urad v Begunjah je rešil čisto postavno neko častno zadevo med ondočim župnikom in dvema fantoma, katera je »Slovenski Narod« navajal kot priči nekega nenravnega dejanja. Vse se je izkazalo kot zlobno obrekovanje in fanta sta podala primerno izjavo. Zato se je »Narod« vrgel na posredovalni urad. Napisal je, da se je nekaj klerikalcev vkup zlobnalo, ki so fantoma pretili, da bodeta zaprta, da so fanta zaprisegli pred križem in dvema svečama, in poziva državno pravdnštvo, da mora zaradi teh nepostavnosti ves posredovalni urad takoj zapreti. Včerašnji »Narod« je pa na uvodnem mestu moral prinesiti sledeči popravek: 1. Ni res, da člani posredovalnega urada najbrže niso bili voljeni po § 2. omenjenega zakona, ampak res je, da so bili postavno izvoljeni. 2. Ni res, da sami niso vedeli za to čast, ampak res je, da so jo radovoljno prevzeli. 3. Ni res, da je bilo v največji naglici zlobnanih skupaj nekaj klerikalcev, ampak res je, da je posredovalni urad naznanil že 1. julija 1912 na dež. odbor in c. kr. okrajno glavarstvo, da začne poslovati dne 1. avgusta 1912, dotična poravnava pa se je vršila 8. in 10. avgusta 1912. 4. Ni res, da izid volitev ni bil postavno razglašen, ampak res je, da je bil isti razglašen dne 2. februarja 1912 pred cerkvijo javno, skozi 14 dni na občinsko desko nabit ter 11. februarja 1912 pod št. 149 naznanjen deželnemu odboru in c. kr. okrajnemu glavarstvu. 5. Ni res, da se je delalo z grožnjami, ampak res je, da se je fantu samo pojasnil namen posredovalnih uradov. 6. Ni res, da se je grozilo: »fant, zaprt boš toliko in toliko časa, če se lepo pred nami z g. župnikom ne poravnas, ampak res je, da se ga je pozvalo, naj odkritosrčno pove, kar je videl. 7. Ni res, da je stal fant pred razpelom, ampak res je, da je stalo razpelo nad fantom na svojem navadnem mestu na omari. 8. Ni res, da je stal fant v »svitu sveč«, ampak res je, da so stale sveče neprižgane na omari, kot navadno. 9. Ni res, da dečko ni mogel drugega trditi, kot, da je bil župnik pod kozolcem, ampak res je, da je izjavil, da nikogar ni videl pod kozolcem. 10. Ni res, da je posredovalni urad zaprisegel obtoženca, ampak res je, da fant ni bil pri posredovalnem uradu zaprisegčen. 11. Ni res, da je obljubil posredovalni urad nositi 30 K stroškov, ampak res je, da urad ni nikakršne svoje obljubil. Posredovalni urad v Begunjah na Gorenjskem, dne 22. avgusta 1912. Ferdo Lavrinec, zapisnikar. Janez Trunk načelnik. Luka Lenger, zaupnik. Josef Resman, zaupnik.« — »Narod« pravi, da je ta popravek »od muh« in kliče po oblasti, naj begunjske može v kriminalni spravi. Seveda ne bo to nič pomagalo. Posredovalni uradi bodo poslovali dalje, begunjskega župnika liberalci ne bodo stran spravili, kakor bi radi, in rabiha ne bo, da bi begunjske klerikalce obesil.

+ **Najnovejši šport liberalnega učiteljstva.** Učiteljski Tovariš« poroča, da je gospod Juka Jelenc na zadnji skupščini liberalnega učiteljstva v Celju v svojem govoru dejal sledeče: »Strnjeni v močno falango, bomo zanašali bakljo prosvete v vsako najbolj zakotno gorsko vasico.« Liberalni učitelji se bodo torej zdaj razun drugih podjetij lotili še bakljonožstva. Opozarjamo oblasti na to najnovejšo nevarnost ognja. Gospod Luka Jelenc, ki je že sam večkrat pogorel, je res tako neroden, da bi znal kaj zažgati.

— **Razpisane učiteljske službe.** V ljubljanski okolici: 1. nadučiteljske službe na Igu, Ježici, v St. Jurju in v Blatni Brezovici. 2. Voditeljski mesti na Kopanju in v Rakitni. 3. Učni me-

sti v Borovnici, za moške prosilce, in v Spodnji Šiški. Rok do 20. septembra. Okrajna ljubljanska okolica. 4. Nadučiteljska služba na Premu. Rok do 10. septembra. Okr. Postojna. 5. Učno mesto v Igavasi. Rok do 12. septembra. Okraj Logatec.

— **Katalogi slovenskih knjig.** Katoliška Bukvarna v Ljubljani je izdala ravnokar sledeče nove kataloge, katere dopošlje na zahtevo vsakomur brezplačno in poštne prosto. 1. Katalog slovenskih knjig spopolnjen tudi z najnovejšimi deli. 2. Katalog glasbenih del, ki obsega cerkveno in sveto glasbo. 3. Katalog molitvenikov in drugih knjig nabožne vsebine. 4. Cenovnik šolskih tiskovin, učil in knjig s prirastkom teh predmetov v zadnjem letu. Kdor se želi seznaniti s slovenskim slovstvom, oziroma si želi nabaviti potrebne knjige, naj zahteva označene cenike, ki so brezplačno in poštne prosto na razpolago.

— **Minister za javna dela dr. Trnka** se je predvčerajšnjem zopet podal na Bled. Prihodnji teden odpotuje potem na Dunaj in bo dne 2. septembra napravil službeno potovanje na Češko.

— **Odlikovanje in imenovanja.** Cesarski svetnik je postal ob vpokojitvi ravnatelj pomožnih uradov gozdnega ravnateljstva v Gorici Friderik Benigni vitez Muldenberg. Dosedanji naslovni pisarniški ravnatelj višji pisarniški oficial Franc Stenta v Radovljici je kot pisarniški ravnatelj pridobil deželnemu sodišču v Ljubljani. Pisarniški ravnatelj je postal dosedanji višji pisarniški predstojnik Franc Wresounig v Mariboru.

— **Turško - italijanska vojska** in notranje turške homatije nimajo prav nobenega vpliva na vrednost turških srečk, kar je najboljši dokaz za njihovo varnost in zanesljivost. Poleg tega pa tudi ni nobene druge srečke, ki bi imela šest žrebčanj in za 1.800.000 zlatih frankov samih glavnih dobitkov vsako leto, kot jih ima turška srečka. »Slovenska Straža« preskrbi to izbornu srečko, ki ima vedno svojo vrednost in mora zadeti vsaj 400 frankov, vsakomur na mesečne obroke po 4 K 75 v. Kdor pomisli, da s tem majhnim mesečnim plačilom našesti gotovo glavnico in da ima poleg tega takoj po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico, ki mu v srečnem slučaju čez noč zamore prinesiti bogastvo, ta gotovo postane naročnik turške srečke. Vsak naročnik turške srečke prejme eno srečko »Slovenske Straže« v podporo revnih otrok z glavnim dobitkom v vrednosti 5000 K zastoj. Pojasnila daje in naročila sprejema za »Slovensko Stražo« gospod Valentin Urbančič, Ljubljana, Kongresni trg 19.

— **Požar na Kočevskem.** 20. t. m. je okoli 3. ure popoldne v vasi Handlern pri Kočevju nastal ogenj in upepelil sledeča poslopja: Janezu Wittine, hlev, pod, skladišče, mrvo, poljedelsko orodje, vozove, mlatilnico, oves, sadno drevje, čebelnjak, v skupni vrednosti okrog 5600 K; Jožefu Putre, hlev, mrvo, deske, prodje, drevesa, v vrednosti 4000 K; Magdaleni Kalčič, Janezu Anderkohl in Mariji Schneider strehe hiš v vrednosti do 1000 K. Splošni sum leti na nekoliko slaboumnega Jožefa Mihičscha iz Handlerna. Menda je na Wittinejevem podu kadil cigareto. Orožniki so ga aretirali in odvedli v Kočevje. Sam taji; pravi sicer, da je s požigom grozil, izvršil ga pa ni.

— **Pedagoški in evharistični kongres.** Tovarišem in tovarišicam, ki so se oglasili, da gredo na omenjena kongresa, naznanjam, da se odpeljemo v soboto, to je 7. septembra t. l., ob 9. uri 53 m. zvečer. Snidem se na južnem kolodvoru v Ljubljani. Na Dunaj se pripeljemo v nedeljo zjutraj ob 6. uri 45 minut, poiščemo svoja stanovanja, opravimo svojo versko dolžnost, izberemo si primeren lokal, kamor bomo zahajali na hrano, popoldne pa napravimo izlet v Schönbrunn ali kam drugam, zvečer pa se udeležimo pozdravne slavnosti. — Umevno je, da se vsak, ako mu ni všeč skupna vožnja, vozi kadar in kakor hoče, da se nam le na Dunaju pridruži. Na veselo snidenje! — Ivan Štrukelj, nadučitelj.

— **Umrl** je na postaji Kranj dne 22. t. m. Anton Truskeller, skladiščni mojster. Služboval je preje že več let na blejski postaji. Pogreb bo danes ob 5. uri popoldne.

— **Porotne obravnave novomeškega okrožnega sodišča** se prične 26. t. m. in končajo 2. septembra in so sledeče: Franc Brule, uboj; Franc Zorc, uboj; Jožefa Stine, detomor; Maks Erhardt, poizkušeni umor in rop; Franc Pisek, trajna težka poškodba; Janez Hönigman, uboj; Maks Završnik, posilstvo in krvosramnost ter hud. zavodbe k nečistosti; Janez Dulc, Franc Rabzej, Fr. Lindič, Andrej Lipej in Rudolf Cezar, uboj in težka telesna poškodba; Avgu-

Somišljeniki! Volilci!

Reklamirajte svojo volilno pravico! Najbolj znani pristaši so izpuščeni! Reklamacije sprejema Tajništvo S. L. S.; Miklošičeva c. 6. II. nadstropje od 8-12. ure in od pol 3-8 ure zvečer.

štin Kopitar, umor in tatvina; Miha Hudoklen, tatvina iz navade; Anton Zlogar in Karl Supin, tiskovna pravda radi žaljenja časti.

— **Dobavni razpis C.** in kr. vojaško oskrbovalno skladišče v Ljubljani je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani nakupni avizo c. in kr. intendanca 3. voja v Gradcu, ki govori o zagotovitvi sosa in slame za vojno upravo. Zagotovitvena obravnava se vrši dne 31. avgusta t. l. pri c. in kr. vojaškem oskrbovalnem skladišču v Ljubljani, kamor je poslali do 9. ure dopoldne omenjenega dne pismene ponudbe. Splošni pogoji in ponudbeni vzorec so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— **Razpis dobave desk in obročev.** C. kr. tobačna tovarna v Ljubljani naznaja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da razpisuje dobavo desk iz mehkega lesa in obročev za leto 1913 eventualno tudi za leto 1914. Pismene ponudbe je najkasneje do 9. septembra t. l. do 12. ure opoldne pri c. kr. tobačni tovarni v Ljubljani vložiti. Dobavni razpis in pogoji so tudi v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Nevarna igra.** Dečka France in brat Marko Lešnjak, sina tovarniškega uradnika pri D. M. v Polju, sta se doma igrala s streljanjem na lok. Pri tem je pa pšica, odana od Markota zadela Franceta v desno oko in ga nevarno poškodovala.

— **Vol je z rogom** sunil 12letnega dečka Viktorja Cuka, posestnika sina v Predgrizah in mu s tem prizadejal na desnem očesu težko poškodbo.

— **Cene goveje živine so zelo padle.** Menda se je na ljubljanskem sejmu marsikatera živina za 50 odstotkov ceneje prodala kakor pred časom. Sicer pa je vsako govedo gotovo 60 K ceneje. Preje so rekli različni neumneži, da dela draginjo mesa S. L. S., kdo jo pa zdaj dela, ko je živina tako poceni, cena mesa se pa nič ne zniža? Smo zelo radovedni.

— **Za reveže.** Mnoge občine morajo večkrat skrbeti za zapuščene reveže, katerim je vsled pomanjkanja izvežbanega oseba le težko, ali morda celo nemogoče dobiti primerne postrežbe ter želijo vsled tega dotične reveže oddati v kak preskrbovalni zavod. Vstrezno bo torej gotovo mnogim gospodom občinskim predstojnikom, ako povemo, da se podobnim željam občin, kadar želijo kakega svojega reveža oddati v »Hiralnico sv. Jožefa v Ljubljani«, na naslednji priprosti način lahko vstreže: Napravi naj občina naslednjo »Obveznostno izjavo«.

Spodaj podpisana občina ima oskrbovati N. N. Izročamo ga (jo) sedaj v oskrbo kongregacije usmiljenih sester v Ljubljani, ki ga (jo) bode oskrbovala v svojem zavodu »Hiralnica sv. Jožefa v Ljubljani«.

Zavezuje se plačevati tej kongregaciji za ves čas, dokler bo N. N. v omenjenem zavodu, zanj (za njo) po 1 krono 10 h preskrbnine na dan in sicer vedno vsake tri mesece v znesku 100 kron naprej. Za slučaj, da umrje N. N. v zavodu, naj ga kar kongregacija pokoplje in se ji zavezuje povrniti pogrebne stroške v znesku 25 K.

Sopodpisana kongregacija usmiljenih sester, zastopana po sestri Leopoldini Hoppe, kot prednici v Ljubljani, vsprejema predstojajočo obveznostno izjavo na znanje.

V Ljubljani

To izjavo podpiše župan in dva občinska odbornika ter jo doloži predstojništvu zavoda ali č. s. Leopoldini Hoppe v Ljubljano in potem brez nadaljne okoliščine tudi dotičnega reveža. Pripomnimo še, kar se sicer samoobsebi razume, da zavod v slučaju smrti reveža, ali če ubožec zavod zapusti poprej, predno se je zanj porabila plačana vsota, ves ostanek preskrbnine vrne občini.

— **Vsaka naša gospodinja** kupuje samo Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovincem. Vzroki za to so

jasni. Predvsem je to izvrstna, naravnost nedosežna kakovost, ki Kolinsko kavno primes v korist obmejnim Slovincem našim gospodinjam priporoča. One dobro vedo, da je ta kavna primes sploh najboljši kavni pridelatek. Potem je pa Kolinska kavna primes v korist obmejnim Slovincem tudi pristno domače blago in naprodat v plemenit naroden namen. To so za Kolinsko kavno primes obmejnim Slovincem najboljša priporočila. Poudarjamo samo, da je pristna samo tista, ki ima napis »V korist obmejnim Slovincem« in pa na vsaki škatljici pečat »Slovenske Strazke«.

— **Nasilnež.** Orožniki so aretirali delavca na železnici Bude Curčiča, ki je hotel nad Ano Senico iz Uršnega sela izvršiti nepravno dejanje, in ga odvedli v novomeške zapore.

— **Zaradi poskušenega zažiga** so aretirali in v novomeške zapore odvedli Franceta Razpotnika, doma iz Spodnje Hrušice pri Ljubljani, ki je hotel zažgati šmihelsko vas.

— **Surovina.** Martin Pačič iz Viker na Dolenjskem je velik surovež, ki je svojega očeta vedno preklinjal, zadnjič pa ga je celo z vilami po glavi tolkel. Oče, ki mu je dozdej prizanašal, ga je zdaj naznanil oblasti.

— **Mlad nasilnež.** Franc Avsec iz Jermanvrha je bil hlapec v Novem mestu in Kandiji. Je zelo nasilen. Pri gospodarju Kondriču je neusmiljeno ravnal s konji in prerezal na kočiji streho, ker so ga svarili. Pri trgovcu Kastelcu v Kandiji je pometal več križnikov ob tla, ljudi žalil, razbil kuhinjska vrata s stolom in došlega stražnika signal s kamnjo in nožem. Prišli so orožniki, katerim je pa zbežal. Drugi dan so ga vjeli in v zapore odvedli.

— **Cvet in grozd na isti trti.** V Zavrdu pri Mirni na Dolenjskem je Anton Sladič, po domače Tičar, obrezal v juliju predolge veje svoje trte nad vežnimi vrati. Trta pa je nanovo odgnala in sedaj prav lepo cvete poleg že dozorevajočih grozdov.

Ljubljanske novice.

VOLILCI V DEŽELNI ZBORI

Imenik volilcev za dopolnilno volitev dne 24. septembra t. l. je razgrnjen do ponedeljka, dne 26. avgusta v mestni posvetovalnici od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 6. ure popoldne. **Pozivljamo vse somišljenike, da se zanesljivo priprave, ali so v imeniku ali ne,** ker je imenik jako pomanjkljiv. **Vsak naj gre gledat imenik ali na magistrat ali v tajništvo S. L. S.,** kjer je razpeložen od 8. do 12. ure dopoldne in od pol 3. do 8. ure zvečer. Volilni upravičenec je vsakdo, ki ima po občinskem statutu mesta Ljubljane v prvem ali drugem razredu pravico voliti v občinski zastop, izmed volilcev tretjega razreda pa oni, ki plačujejo vsaj po osem kron neposrednega davka.

Reklamacije sprejema in daje vsa pojasnila **tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta 6, II. nad.**

Iz magistratnega gremija. (Seja 23. t. m.) Župan naznani, da bo vodnjak pri mesarjih v Šolskem drevoredu zgradila tvrdka Pop in Reiter. Želji direktorja Pammerja, naj se včasih voda iz velikega vodovodnega rezervarja spustili tudi po jarkih, ki so napravljeni ob cesti, ki vodi pod Rožnik, se ugodi. — Na vprašanje gospoda Štefeta, ako je že urejena zadeva s posestnikom Kavčič-Tornanago radi razširjenja Strelške ulice ob Ljudskem domu, je odgovoril župan, da dá omenjeni posestnik za razširjenje ceste ob Ljudskem domu svet brezplačno, ako mu mestna občina napravi novo železno ograjo, tako kakor je napravljena ob vrtu Elizabetne otroške bolnice. Župan je rekel, da pride stvar sedaj, ko pride proračun na vrsto, pred občinski svet. — 400kronska Marije Valerije ustanova se bode razdelila petim sledečim proslilcem: Bončar Marija, Peterca Helena, Rekar Marija, Urek Franja in Županc Marija. Pripomnimo, da je bilo 64 proslilk. Računi raznih tvrdk za napravljena dela so se odobrili. — Za popravo asfaltnega tlaka in cest po mestu so se oglasile tri tvrdke. Najugodnejšo ponudbo je stavila avstrijska asfaltna tvrdka, katera je ponudila od kvadratnega metra 5 K; za stari asfalt pa plača mestni občini za vsakih 100 kg 3 K. Drugi dve tvrdki, med katerima je domača tvrdka Pontelo & Seravalli, ponujati tudi od kvadratnega metra po 5 K, vendar nista za stari asfalt ponudile ničesar. Gospod Kregar je stavil predlog, naj se ozira v prvi vrsti na domačo tvrdko, na domačega davkoplačevalca, seveda, pod pogojem, da prevzame pod istimi

pogoji in pa da bo kakovost blaga ista kakor od tuje tvrdke. Stavbeni urad naj se pogaja s tvrdko. Ta predlog je bil soglasno sprejet. Magistratni gremij je dovolil stavbeno, oziroma uporabno dovoljenje sledečim posestnikom: na g. dr. Kaiserjevem svetu nasproti tobačne tovarne bo zidal enonadstropno hišo stavb. komisar pri deželnem odboru gospod Karel Šturm. Ob nadvojvoda Franca Friderika ulici bo delal gospod Ivan Mohorič vrtno hišico. G. Janež Ivan bo ogradił svoj svet med hmeljniki pri pokopališču Sv. Križa z železno mrežo in hrastovimi koli. G. Andrej Odlazek bo v svoji hiši v Slomškovi ulici prodril vrata in napravil prostor za prodajo tobaka in smodk. G. Adolf Perles napravi nov portal v svoji hiši v Prešernovi ulici. Vodstvo hiralnice sv. Jožefa bo gradilo v mestnem logu ob cesti dveh cesarjev šupo, katera se bo zapirala. G. Franc Zore bo zazidal vežna vrata pri svoji hiši na Martinovi cesti in si bo napravil od zadaj uhod v hišo G. Ferd. Souvan zgradi v svoji hiši v Šelenburgovi ulici novo kanalizacijo in jo zveže s cestnim kanalom. Pri cukrarni napravi g. Anton Pribošič v Živnozdravniški ulici nova vrata. G. Urša Zalaznik na Karolinski zemlji napravi pri svoji hiši nov prizidek in stranišče. G. Josip Bahovec napravi novo razstavno omaro pri svoji trgovini na Sv. Jakobovem trgu. G. Gustavu Luznarju se da dovoljenje za uporabo hiše. G. Josipu Oražmu se pa uporabno dovoljenje njegove hiše v Hradeckijevi vasi toliko časa ne dovoli, dokler ne napravi oken, kakor treba po predpisih, to je, da se morajo na znotraj odpirati. Na dr. Gallatjevem svetu ob Elizabetni cesti se toliko časa ne sme zidati, dokler deželna vlada in deželni odbor ne pritrdira novi parcelaciji, katero je občinski svet odobril.

Iz Prednica usmiljenih sester Sv. Vincencija Pavlanskega, sestra Leopoldina Hoppe, obhajala je danes svojo osemdesetletnico. To redko slavlje se je v deželni bolnici cerkveno praznovalo v najožjem krogu. Slavljenka je vzlic visoke starosti popolnoma zdrava in vsled svoje duševne bistrosti še vedno v položaju voditi veliki aparat tega humanitarnega zavoda. Vsled konciljantnega postopanja je priljubljena pri redovnicah, spoštuje jo pa tudi vsakdo, ki ima priliko osebnega občevanja. Odlikovana je bila o priliki petdesetletnice svojega redovnega delovanja z zlatim zaslužnim križcem. — Slavljajo redovnice, ki vsled svojega izrednega gospodarskega razuma, ljudomilosti in enerzijske vzbuja povsod občudovanje, se pridružuje cela Ljubljana in dežela, naj bi jo Bog še dolgo ohranil tako zdravo in čvrsto!

Iz Vojaštva je te dni sila veliko v Ljubljani. Včeraj so dospeli zopet lovski bataljoni št. 5, 9, 17, 19. — Zanimivo je bilo danes zjutraj opazovati priprganje k municijskim in proviantnim vozovom 17. pešpolka, katerih je veliko število postavljenih pred šentpetersko vojašnico. Moštvo so tvorili sami rezervisti, mnogi konj in priprganja nevaženi, konji pa so bili tudi erarski rezervni, ki jih posestniki oskrbujejo. Bili so z Ogrskega, vsi dobro rejeni, lepe rasti in zelo živahni. Ker je lep del med njimi jahalnih konjev, ker se mnogim komati tudi niso prilegali in je sila verig ter jermen, je bila velika težava jih upreči. En konj je zdiral proti mestu, drugi so polumili ojesa, drugi zopet so na vse strani brcali. Dobro, da je stotnik bil miren, je sam povsod pomagal, ni po nepotrebnem kričal in ni postal nervozen, tako da so vendarle vse brez večje nezgode napravili. Pravijo, da bo pripraga danes vadila, jutri pa odidejo na maneversko zemljo.

Iz Umrla je v Solnogradu 21. t. m. Ljubljanka gospa Hona Heinz, rojena Klemenčič, soproga ministerialnega svetnika dr. Heinza v 39 letu starosti. Truplo prepeljejo v Ljubljano.

Iz Rajni trgovca in posestnika g. Fr. Čuden je z besedami »od občinstva sem zaslužil in z veseljem društvom volim« v svoji oporoki zapustil: Mestnim ubogim 100 K, ljubljanski požarni brambi 200 K, vižmarski požarni brambi 100 K, šmarski požarni brambi pri Litiji 100 K, ljudski kuhinji za dijakke 50 K, »Domovini« 50 K.

Iz Tatvina. Delavec And. Čemagoj iz Pulja se je vsedel danes opolnoči pred južnim kolodvorom na izvoščkov voz, položil kovček z obleko poleg sebe in zaspal. Potem je v spanju vstal in šel v Kolodvorsko ulico, odkoder se je kmalu povrnil nazaj, a mu je bil med tem časom nekdo kovček že odnesel.

Iz Mladih zlikovci. V torek je zlezlo več mladih fantalinov na streho mestne barake ob Rakovi jelši, kjer so napravili v strehi luknjo in zlezli skozi to v barako, iz katere so odnesli čuvarju v Mestnem logu dve 20 K vredne pasti.

Iz Karambol. Včeraj je posestnik Ignacij Grohar sedeč na vozu ustavil na Dunajski cesti tik proge električne železnice, ne da bi držal vajeti. Ko privozi električni voz, sta konja sunila nazaj, vsled česar je električni voz zadel v Groharjev voz, pri katerem je zlomil zadnjo os ter mu raztrgal dve z brinjem napolnjeni vreči.

Iz Cvetlični lonci je predvčerajšnjem dopoldne padel z nekega okna Pod Trančo in k sreči kljub živahnemu prometu nikogar zadel. Lepo in priročno je, da okrase stranke svoja okna s cveticami, a te naj vedno tako pritrldijo, da ni nevarnosti za pešce. Istotako naj stranke svoje cvetlice zalivajo tako, da ne bode voda tekla na ulico, kar se je že marsikje zgodilo.

Iz Zlat poročni prstan je našel na sv. Petra cesti mestni delavec Anton Sirk, Novi Vodmat št. 35. Kdor ga je zgubil, naj ga išče pri njem.

Iz Za trgovskega vajenca se pripo-roča močan, 14leten dečko, gimnazijalec III. razreda iz poštene rodbine. Reflektuje le na dobro mešano trgovino, sosebno v kraju, kjer je kaka trgovskovajenska šola. Tozadevne ponudbe sprejema naše uredništvo do 28. t. m.

Iz Velika tatvina, 300 K nagrade. Od 1. do 20. avgusta je bila v Mariboru ob Dravi ukradena 40 cm dolga osemogolata masivna srebrna skleda, vredna 500 kron, 12 srebrnih nožev, vrednih 200 K, 12 francoskih vilic, vrednih 200 kron, 12 desertnih srebrnih nožev in vilic, vrednih 300 K, vse z monogrami A. M., 12 srebrnih nožev in vilic z monogrami J. P., vrednih 200 K, pozlačeno srebrno biserno namizno orodje, vredno 120 K, 12 srebrnih žlic z monogramom J. P., vrednih 150 K., dve veliki srebrni žlici, vredni 32 K, velik srebrn nasadek z monogramom A. M., vredni 150 K, srebrna 20 cm dolga, 15 cm široka in 10 cm visoka tobačnica z napisom: »Meinem lieben Ernst! Weihnachten 1904«, vredna 300 K, kakor tudi več drugega dragocenega namiznega orodja in luksurijoznosti. Kdor izsledi tatu, odnosno dobi ukradene dragocenosti nazaj, mu je obljubljeno od oškodovanca 300 K nagrade.

Iz Najdena utopljenka. Dne 8. julija so našli v Vrbskem jezeru truplo neke okoli 55 let stare ženske srednje velikosti. Imela je črno naglavno ruto, črnkasto rdečkasto bluzo, tako krilo, sivkast predpasnik in čevlje na zadrgo. Na desnem sredincu je imela zlat prstan. Poleg trupla je bil črn slamnik s črnim pajčolanom. Ker še identiteta opisane ženske ni dognana, se dotičnik, ki bi zamogel podati kake tozadevne podatke, naprosi, da jih sporoči mestnemu magistratu ljubljanskemu ali okrajnemu glavarstvu v Celovcu.

RESNIČNI DOGODEK IZ LAŠKEGA PARLAMENTA.

Zareklo se mu je.

Nek sicilski poslanec je zahteval v laškem parlamentu telefonsko progo, oziroma naj se obstoječa popravi in razširi, da bo odgovarjala potrebam okraja.

Bertetti, državni podtajnik, je nato sledeče odgovoril:

»Morem zagotoviti interpelanta, da bo vlada dotično progo popravila in se bode sploh vse potrebe dežele ob tej progi opravile, kakor gospod interpelant zahteva.«

Telefonska in brzojavna poročila.

BLIŽNJI KONEC CUVAJEVEGA REŽIMA.

Budimpešta, 24. avgusta. Komisarjat na Hrvaškem se že **tekem prihodnjega tedna** odpravi in imenuje ustavni ban.

SLOVENSKA ZMAGA NA KOROŠKEM **Železna Kapla,** 24. avgusta. Pri občinskih volitvah velike občine Bele je zmagala slovenska stranka.

VELIKE ZMEDE V TURČIJI.

Črnogorci ob turški meji. **Carigrad,** 24. avgusta. Črnogorci stoje s 34.000 možmi ob turški meji.

Vojaška liga proti vladi.

Carigrad, 24. avgusta. Vojaška liga dela baje na to, da sedanja vlada odstopi in se imenuje za velikega vezirja Kiamil-paša.

Proti Albancem.

Carigrad, 24. avgusta. Vlada je koncentrirala čete v kačanskem prelazu, da se zavaruje proti eventualnemu povratku Albancev v Skopje.

Bombe.

Carigrad, 24. avgusta. Na progi Solun-Skopje so našli tik pred dohodom vlaka dve bombi.

Rusija mobilizuje?

Carigrad, 24. avgusta. Vali iz Erzeruma poroča, da je zbrala Rusija ob meji 60.000 mož.

BERCHTOLD NA SINAJI.

Sinaia, 24. avgusta. Danes je dospel semkaj na obisk rumunskega kralja avstrijski minister za zunanje zadeve, grof Berchtold.

INTELI GENČNA IZKUŠNJA.

Dunaj, 24. avgusta. Vojna uprava je izjemoma in samo še za letos dovolila, da se sme napraviti inteligenčna izkušnja za enoletno prostovoljstvo. Pri-puste se pa k izkušnji le tisti, ki so se že pred uveljavljenjem brambne reforme nanjo pripravljali.

V DEŽELI LUČI IZ ZAPADA.

Lissabon, 24. avgusta. Vojno sodišče je vse monarhiste obsodilo v podzemskie ječe. Vsled te krutosti vlada splošno veliko ogorčenje.

RAVNATELJ DVORNEGA GLEDIŠČA UMRL.

Dunaj, 24. avgusta. Tu je umrl danes ob pol 1. uri zjutraj ravnatelj dvorne-gledišča Alfred baron Berger.

Dunaj, 24. avgusta. Za naslednika barona Bergerja je imenovan berlinski ravnatelj Otto Brahm.

USTANOVITELJ »NOVEGA VREME-NA« UMRL.

Peterburg, 24. avgusta. Tu je umrl znani ustanovitelj »Novega Vremena«, Suvorin.

ČLAN GOSPOSKE ZBORNICE UMRL.

Lvov, 24. avgusta. V Varšavi je umrl član gosposke zbornice Zorislav Marchwicky.

VELIK POŽAR V CARIGRADU.

Carigrad, 24. avgusta. V bližini avstrijskega poslatništva je izbruhnil požar, ki je vpepelil 20 hiš.

NEZGODA BIENERTHOVE HČERE.

Inomost, 24. avgusta. Tu je Bie-nerthova hčer na neki partiji padla s kolesa in si zlomila nogo.

KRIMINOLOŠKI INSTITUT.

Gradec, 24. avgusta. Na tukajšnji univerzi se ustanovi kriminološki insti-tut, prvi v Avstriji.

POGUMNA TURISTKA.

Tiflis, 24. avgusta. Turistka Preob-raženskaja je dne 19. t. m. zlezla na vrh Kasbeka, najvišji hrib Kavkaza, visok 5043 m in postavila na njem termome-tersko hišico.

DRAG POGREE.

Tokio, 24. avgusta. Parlament je v izredni seji dovolil za pogreb mikada kredit 1 in pol milijona jenov. Skupni stroški pogreba bodo znašali dva mili-jona jenov in nosi del cesarske rod-bina.

Pasijonske igre v Erlu na Tirolskem.

Spisal Adrijan Brumen.

Letos o počitnicah sem si ogledal pasijonske igre v Erlu.

Tekst takih iger, njih izpeljava in vtis na gledavca so važni momenti. Ob prvem pogledu se človek boji, da bi take igre nemara profanirale najsvečnejša čustva v našem srcu do zgodovinskega trpljenja našega Zveličarja; toda lahko trdim, da napravi pasijonska igra v Erlu najugodnejši vtis, da splošno zadovolji in vzdrži v srcu resno pobožno čustvovanje. Tekst je jako lep in ima globoko psihologijo, da, tekst je celo lepši, kakor oni v Oberamergau; izpeljava je resna in dobro pogodena. Ker je torej vtis jako dober, je tudi vredno, se zanimati za take igre.

Slučajno sem na železnici slišal, da so bile letos pasijonske igre na Dunaju z navdušenjem sprejete. Tudi mi imamo slovenske pasijonske igre, in sicer na Koroškem; v Stebnu pri Beljaku in v Kotmarivasi pri Rožku; pobožno ljudstvo jih sprejema z veseljem, posebno če so izpeljane mojstrsko in v velikem obsegu. Profesor dr. Fr. Kotnik v Celovcu se z veliko vnemo bavi z raziskovanjem tekstov pasijonskih iger na Koroškem.

Dobre pasijonske igre globoko učinkuje na versko življenje ljudstva; predstave oziroma igre na odru jako ugajajo. Moderno gledališče ima čestokrat le take igre, v katerih igrajo ljubavne razmere glavno vlogo; take igre ljubijo meščani, zdravo ljudstvo pa ljubi kaj resnega, zato se vrnimo k nabo-

nim igram, za katere imamo ogromne snovi v svetem pismu.

Erl je majhna župnija na Tirolskem in leži med gorami, 476 m nad morjem ob bavarski meji. Občina ima 663 duš. Zanimali so me razni veliki napisi na hišnih zidovih, iz katerih od-seva ljudski temperament. Navedem nekatere v nemškem jeziku:

Mit Gott fang' ich die Arbeit an, Weil Gott allein mir helfen kann.

Ali:

Verachte mich nicht und das Meinige, Betrachte zuvor dich und das Deinige; Findest du ganz ohne Tadel dich, Alsdann komme und verachte mich.

Ali:

Zwar alle Leute in der Welt Sollen leben wie es Gott gefällt! Daher vor allen in Ehrbarkeit Sollen leben die Bauernleute!

Hiše so na zunaj zelo snažne in pe-stre, na novo pobarvane, tako da napra-vijo na tujca ugoden vtis. Otroci so do-kaj ljubeznjivi. Letos nosijo dolge, ko-draste lase, ker so udeleženi pri pasi-jonskih igrah. Ob navadnih delavnikih je cerkev dobro obiskana.

Zgodovina pasijonskih iger je jako stara in datira za Oberamergau iz leta 1633., in za Erl že iz leta 1613. Ob-last, posebno cerkvena, je te igre preganjala, ker se ji je dozdevalo, da odurni kmet-ski nastopi na odru niso primerni za vzvišeno vsebino sv. evangelija. Vendar so se kmetje trdno držali svojih iger.

Tekst v Erlu je najstarejši in naj-lepši in se je ohranil kljub prepovedim. Leta 1868. pride za kaplana v Erl Franc Angerer; on je tekst temeljito predelal. Kar je bilo odurnega, je izpustil in je spisal na podlagi sv. pisma in Katarine Emerich, Corneliaja a Lapide in cerkve-nega pesnika W. Molitorja res lepo igr.

Gledišče je novo dozidano in je dol-go 50 m, 18 m široko in 17 m visoko; na zunaj presentira veliko kmetško hišo. Vstopimo noter!

Ko se dvigne zastor, se prikaže res krasen oder, ki je slikan po načrtih zna-menitega slikarja Fugela. Oder je pokrit in modernu urejen, z električno razsvetljavo, koje efekt je naravnost di-ven. V Oberamergau tega še ni. Glede režiserja omenim, da je vodil tehnično stran predstave frančiškan dr. Expedi-tus Schmidt, ki je znan v tem oziru kot strokovnjak. Neki poročevalec nemškega lista je kar naprej trdil, da mora igra dobro uspeti, če je vodstvo v rokah P. Expeditusa. Mimogrede moram ome-niti, da so prinesli nemški časopisi sploh jako ugodno kritiko, in celo libe-ralni, izvzemši socialnodemokratskih, pri katerih je težko najti resne kritike. — Nastop posameznih glavnih oseb ja-ko ugaja. Glavna oseba, ki predstavlja Kristusa, je skoziinskozi dostojna. Ma-rija, ki tudi igra precej važno vlogo, nima nič pretiranega na sebi; njen na-stop je ponižen. Ne stremi za tem, da bi dopadla, kakor Marija v Oberam-ergau, ki se baje hodi vadit v Monakovo. Tudi Pilat igra jako dobro; o Judežu lahko trdim, da ima malce smešen na-stop. Najbolj kočljiv del cele igre je se-veda predstava zadnje večerje, ki pa je bila po splošnem mnenju dobro uprizor-jena. Vstajenje Kristusovo je tudi pol-no efekta in povsem prevzame človeka.

Največje zanimanje so vzbudile — da naravnost divne so bile žive podobe, ki so kazale predpodobo Kristusovega trpljenja iz starega zakona. Vseh sku-paj jih je bilo enajst, ki so prišle na vr-sto pred dotičnimi dejanji. Omenim le sledeče: »Dobri pastir« — žive ovce na odru — efekt luči krasen. Glinjiva je slika, ko bratje pokažejo očaku Jakopu Jožefovo suknjo — omadeževano s krvjo. Jako lep prizor nudi tudi pose-bno predpodoaba, kadar vrže riba preroka Jona na suho. Naprava, ki nam pred-stavlja morje, je tako dobro zadeta, da človeka res preseneti. V ozadju vidimo valovito morje.

Predstave so jako dobro obiskane; ne manjka tam visokih gostov, tako je bil navzoč tudi saksonski princ Jurij Ivan s soprogo.

Zeleti bi bilo, da se tudi med Slo-venci oživijo bolj take pobožne igre, da se jim posveti več zanimanja — ker igre so res dobre in stremijo za tem, da dvignejo duševni blagor ljudstva — ver-sko vzgojo.

Književnost.

»Katoliška Bukvarna« v Ljubljani

priporoča:

Haggard, **Dekle z biseri**. Povest iz Ne-ronove dobe. 2 K 20 vin., vez. 3 K 20 vin.

Navedena povest je istinito biserna povest, ki bo bravca privezala nase z neodoljivo silo in se mu po svoji pre-krasni vsebini neizbrisno vtisnila v spomin.

Disraeli, **Vstaja Škender-begova**. Zgo-dovinska povest. 60 vin., vez. 80 vin.

Povest je zajeta iz zgodovine bojev, ki so jih bili krščanski junaki na jugu proti krutemu Turčinu, ki jim je hotel oropati najdražji svetinji: vero in na-rodnost.

Dolžan, **Iz dnevnika malega poredneža**.

Ameriška humoreska. Po angleškem izvirniku. 1 K 40 vin., vez. 2 K 30 vin.

Povest nam slika z nepopisljivim humorjem življenje malega porednega dečka, ki se vkljub vsem dobrim skle-pom ne more poboljšati, temveč doživi nezgodo za nezgodo. Bravcu nudi knjiga par veselih, zabavnih ur.

Bourget-Kalan, **Skrivnosti srca**. Novele. 1 K 20 vin., vez. 1 K 40 vin.

Knjiga obsega več krasnih, globoko zasnovanih novel, v katerih se zrcali človeška duša z vsemi krepostmi in na-pakami.

Beneš-Trčbizský, **Kraljica Dagmar**. Zgo-dovinski roman. 3 K 20 vin., vez. 4 K 30 vin.

Povest je črpna iz zgodovine po-labskih Slovanov ter pisana s takim narodnim navdušenjem, da mora srce vsakega čitatelja zagoreti v ljubezni do materinega jezika in rodne grude. Sienkiewicz - Podravski, **Potop**. Zgo-dovinski roman. Dva zvezka 6 K 40 vin., vezano v eno knjigo 8 K 40 vin.

Potop je eden najznamenitejših in najboljših romanov, ki so potekli iz Sienkiewicz-evega peresa.

Sienkiewicz - Podravski, **Brez dogme**. 3 K, vezan 4 K 50 vin.

Spada istotako med najboljše pri-povedne spise in se odlikuje posebno po svoji globoki vsebini.

GLASBA.

* **Z najboljšim uspehom** bodo cer-kveni zbori proizvajali nove Gerbiče-ve Marijine pesmi »Slava nebeske kra-ljice«. Cena partituri 3 K, posameznim glasovom po 60 vin.

* **Novi Akordi** prinašajo v številki 3. daljšo klavirsko skladbo J. Ravnika »Večerno pesem«, posvečeno g. Vidi Talichovi, ne lahko, toda efektno, har-monično bogato, čvrsto pieco. Mirkov samospev »Otožno — temno« odgova-ja povsem naslovu, toda utisa v širšem krogu ne bo napravil. Nasprotno pa mora Adamičev mešan zbor »Bela breza se zdramila« tako ljubeč in živa-hen, originalno koncipiran in gladko tekoč, najugodnejše učinkovati na pev-ca in na poslušalca. To je pristna, so-lidna glasba. Vedral je v svojem

»Scherzetto« ustregel našim mladim goslačem, ker se bodo gotovo žarečih lic trudili, da izvajajo gibčno skladbi-co dostojno. V književni prilogi, narav-nost vzorno urejeni, stoji marsikaj, kar bo zanimalo tudi nemuzikalne kro-ge, katerim je mar naš glasbeni kul-turni napredek. Zopet je A. Lajovic pa tudi dr. Krek zapisal na gotovo adresu par odkritosrčnih stavkov, ki švigajo kot blisk v temine slovenske kulturne metropole — —! Naročajte Nove Akor-de! So vrlo potrebni in zanimivi.

A. S.

* **Metodika pevskega poduka**. Spi-sal ravnatelj Fr. Gerbič, založilo »Ceci-ljino društvo Kako zelo smo pogreša-li to knjigo, to bo vedel vsakdo, ki je imel ali ima opraviti z zbori pri nas v obče in ve, kake hibe imajo. Ta knjiga je za naše kulturno življenje velikega pomena. Gerbič, in on samo je bil poklican in zmožen po svojih bogatih iz-kušnjah in dolgi praksi doma in na tu-jem, nekdan sam sloveč solist, podati nam te nauke, zasluži posebno zahvalo našega glasbenega sveta za to zlato knjigo. Nemška literatura ima že dav-no nebroj podobnih knjig. Toda kako pičlo je število takih ljudi pri nas, ki povprečno razumejo to nemščino, po-sejano s tujkami, in ki bi hoteli šteti solde za tako knjigo. Sedaj imamo do-mač, temeljito sestavljen proizvod, ka-teri bi ne smel v nobenem pevskem društvu manjkati, da, vsak član zbora bi ga moral skrbno preštudirati. Gos-podje pevovodje, skrbite, da pride ta važna knjiga med naše zборе, gojite v pozimskem času strogo po teh navodi-lih petje in glasove, rezultat bo vesel za vse. Kaj bi bilo lepše, veličastnejše, kot če bi se v doglednem času mogel, recimo v Ljubljani zbrati vseslovenski pevski zbor in pokazati, da je črpal iz knjige Gerbičeve. Pogumno in precej na delo! »Novi Akordi« prodirajo brzo na produktivnem polju, tudi na repro-

Gostilna v najem.

Gostilniška obrt v hiši štev. 5 v Zatični, nekdan »Poličanski«, se s 1. januarjem 1913 odda v najem. V gotovih okolnostih bi se hiša z vsemi pripadki tudi prodala. —

Ponudbe na lastnico gospo

Antonijo Podobnik v Zatični.

Odda se takoj dobro vpeljana

SEDLARSKA OBRT

Kje, pove upravništvo Slovenca pod št. 2644. (Znamka!) 2644

2643

Ministerialni svetnik dr. Fr. Heinz naznanja v svojem imenu in v imenu svojih otrok Edite in Ervina Heinz ter v imenu svojega tasta Ferdinanda Klemenčiča, c. kr. stavbnega nadsvetnika v p., potrt najgloblje žalosti, tužno vest o smrti svoje nad vse ljubljene soproge, oziroma matere in hčere, gospe

ILONE HEINZ

ki je dne 21. avgusta 1912 ob 1. uri zjutraj, po kratki mučni bolezni in prejemu svetih zakramentov za umirajoče, v 39. letu svoje dobe v Solno-gradu mirno zaspala v gospodu.

Zemski ostanki drage pokojnice se v petek, dne 23. t. m. ob tričetrt na 4. uro popoldne slovesno blagoslove v mrtvašnici na občinskem pokopa-lišču v Solnogradu in nato prepeljejo v Ljubljano, kjer se vrši pogreb v ponedeljek, dne 26. t. m. ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice pri Sv. Krištofu na pokopališče pri Sv. Križu in ondí položi truplo v lastno rakev k več-nemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo brale v Mondsee-u, Ljubljani in na Dunaju,

Mondsee, 21. avgusta 1912.

Prvi kranjski pogrebni zavod Fr. Doberlet.

1984 3

Milo je zaupen predmet!

Kako to, da obvladajo Schichtova mila celo monarhijo?
Ker so nedosežna v kakovosti, štedljivosti in čistosti.

duktivnem ne smemo zaostati. Gerbič nam je tu vodnik, za kar mu hvala in slava!

Stanko Premerl, 100 Praeludia organi (album orgelskih preludijev), 3 K 80 v. Priznani znanstveni glasnik za cerkveno glasbo in liturgijo »Gregorianische Rundschau« piše o tej krasni zbirki doslovne takole: »Eine der gediegendsten Sammlungen von leichten Orgelpraeludien in den gebräuchlichen Tonarten. Die Stücke sind teilweise kadenzartig, teilweise aus Imitationen und Fugensätzen bestehend, die grössere Zahl ganz kurz, nur ein oder zwei Linien umfassend, andere, aber in der Minderzahl, etwas länger, bis eine ganze Seite einnehmend. Premerl ist ein Musiker durch und durch, neben Foerster, Sattner u. a. der Begründer der slovenischen Schule. Diese Orgelsammlung ist auf das wärmste zu empfehlen.« — Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, sred. tlak 736-0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Podajanje v 24 urah
23	9. zveč.	736-5	13-3	sl. zah.	pol. obl.	
24	7. zjut.	734-0	11-7	sl. jzah.	pol. obl.	9-3
	2. pop.	732-6	20-4	sr. jzah.	oblačno	

Srednja večerajšnja temp. 14-10, norm. 18-10.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 24. avgusta 1912.

Pšenica za oktober 1912	11-57
Rž za oktober 1912	9-71
Rž za april 1913	10-18
Oves za oktober 1912	9-81
Oves za april 1913	9-37
Koruzna za maj 1913	7-84

AVTOMOBILI LAURIN & KLEMENT
deln. dr. v Mladi Boleslavi.
SVETOVNA ZNAMKA. 1407

SUKNA in modno blago za gospode in gospe priporočila izv. hiša **CEFIRI**
Prokop Skorkovský in sin v Humpolcu na Češkem.
Vzroci na zahtovo franco. Zelo zmerno cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gospod. obleke.

Priporočamo hitre

drože (presgerm)

iz drožarne Josipa Košmerl, Ljubljana, **Franciškanova ulica 8.** Izborna blago! Točna postrežba. Zahtevajte drože v prid »Slovenske Straže«.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER naravna alkalična kislina

najboljša dijetična in osvežujoča pijača

preizkušena pri želodčnih in črevesnih ka-farih, obilnih in mehurnih boleznih, katero priporočajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno

podpiralno sredstvo

pri karlovovarijskem in drugih kopeliških zdraviljenih in kot **poznejše zdravilo** po kopeljih 24 38 in trajno porabo. (VII.)

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovi varih **Prospekti zastoni in franko.**

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecijalnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloge pri **Mihail Kasner-u, Peter Lass-niku in Andrej Sarabonu**, Ljubljana. 3997

Zahvala.

Podpisana Marija Rabič, vdova po rajnem tovarniš-tem delavcu Ivanu Rabiču, se iskreno zahvaljujem vsem njegovim sodelavcem in dobrotnikom, ki so žrtvovali in darovali od svojega zaslužka za moje uboge nepreskrbljene otroke. Naj jim tudi Bog povrne tisočero!

Obnem se tudi zahvaljujem »Veteranskemu vojaš-temu društvu« na Jesenicah, ki je sprejelo rajnika k zadnjemu počitku in poravnalo vse stroške, kakor tudi vsem znancem in prijateljem in vsem mojim blagim dobrotnikom. Naj Bog povrne vsakemu njegov trud! — V imenu žalujočih ostalih:

Vdova Marija Rabič na Jesenicah,

ane 23. avgusta 1912.

2637

Poslano.

g. Ivanu Strah, posestniku iz Vevč.

Dobro znani liberalni dopisnik iz D. M. v Polju poskusil je v 188 št. »Slov. Naroda« zopet z zavil-janjem vdariti po meni glede občinske uprave pri D. M. v Polju. Toda zgrešil je svoj cilj. Kajti v re-snici se je po krivdi grobarja Tonih Vas, gospod Ivan Strah, opomnilo na plačilo od gomile Vaše žene. Na to ste prišli pred 14 dnevi k meni v ob-činsko pisarno in se dobesedno izjavili: »Meni se zdi, da sem plačal, ne vem pa vendar ne, ali sem plačal ali ne.« Ko sem opomnil, da se je Vam iz-dalo potrdilo v plačilu, ste rekli, da ga niste našli nikjer. Vendar pa ste trdili, da se Vam »zdi,« da ste plačali.

Podpisani sem vpričo Vas odprl blagajniški dnevnik ter sem se prepiral, da je plačano dne 10./10. 1911, kar sem tudi Vam pokazal.

Izdal sem Vam novo potrdilo, katero ste potem porabili za zaviti dopis v »Sl. Narodu«, samo pod mojim podpisom je beseda župan prečrtana. Vi ste jo pa v Narodu pustili neprečrtano iz gotovega namena seveda.

Vedite, da me žaljenje od Vas in Vaših somi-šljenikov žaliti ne more, kar sem pred pričami iz-javil svojočasno. Le nadaljujte, sem pripravljen, toda za odgovore na Vaša zaviljanja Vam ne jamčim.

Ig. Mrcina, obč. tajnik.

Slovenska Straža v Ljubljani

želi imeti v vsaki občini po vsem Slovenskem za-nesljivega človeka, ki bi sodeloval pri »Ljudskem zavarovanju«. Zagotovljen je dober in trajen za-služek. Ponudbe pod »Ljudsko zavarovanje« na Slovensko Stražo v Ljubljani. 2601

Zahvala.

Vsem dragim prijateljem in znancem izrekamo za častno so-žnanje in zadnje spremstvo pri po-grebu dragega, ljubljene soproga ozir. očeta, deda in tasta, gospoda

Josipa Pok

najtoplejšo, najiskrenejšo zahvalo. Ljubljana, 24. avgusta 1912.

2636 Žalujoči ostali.

Mesečna soba

se takoj odda. Igriška ulica št. 6, desno, pritličje. 2622

500 K Vam plačam, ako Vaših kurjih očes, bradavic in trde kože te-kom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj uničevalec korenin **Ria-ma-zilo**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 krono. 2519

Kemény (Kaschau) I. Poštni predal 12/160, Ogrsko.

Za nakup 2608

sena in slame

išče redne, cene zveze Eduard Solderer, Lienz, Tirolsko. Nemško pisane ponudbe se prosijo naravnost na firmo.

Na hrano in stanovanje se sprejme

učenka

Naslov pove uprava pod št. »2562«. 2562

Hiša s sadnim vrtom

se proda za 10.500 K, in sicer je treba izplačati takoj le 2.800 K. Natančneje se izve iz prijaznosti na Kongresnem trgu št. 6 spodaj na dvorišču ali v Rožni dolini št. 154, cesta V pri Ljublji. 2341

Pritlična hiša z vrtom

blizu postaje elektr. cestne železnice z 2 sobama, kuhinjo, hlevom, šupo za vozove in šupo pri-pravno za tesarsko obrt se takoj proda ali da v najem. Več se izve na **Dolenjski cesti 48.**

2 dijaka

sprejme mirna stranka na stanovanje v Bohoričevi ulici št. 10. 2635

Iščem gostilničarski lokal

brez koncesije ali s koncesijo z žganjem vred. Ponudbo naj se pošlje na: **Franc Zabkar, Dunajska cesta št. 52.** 2634

Dva dijaka

se sprejmeta na hrano in sta-novanje. Izborna hrana, strogo nadzorstvo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod črko **A. 2561.**

Išče se boljše

hišina

ozir. pridno dekle z dežele, ki zna dobro šivati in ima veselje do trgovine. Vstop takoj. — Po-nudbe na upravo »Slovenca« pod številko **2641.**

Lično enonadstropna hiša

izdelana z velikim vrtom v St. Peterskem pred-mestju v Ljubljani se pod zelo ugod-nimi denarnimi pogoji **proda.** Pojasnila v posredovalni pisarni **Peter Matelič, Ljubljana, škofja ul. 10. Telefon 155.**

Deklico ali dečka

bi vzela boljše uradniška družina za svo-jega. Otrok mora biti zdrav, razumen in čedne zunanosti. Starost od 2—4 let. Po-nudbe pod »**Otrok**«, do 30. t. m. na poste 2591 restante v Ljubljani.

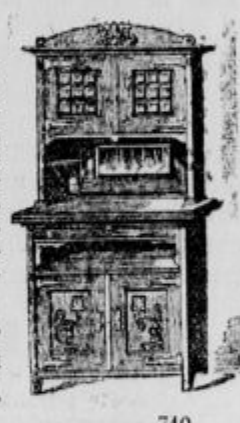
Prva kranjska mizarska zadruga v Št. Vidu nad Ljubljano

»vpisane zadruga z omejenim jamstvom nasproti železniške postaji Vizmarje, v lastni hiši

Velika zaloga spalnih, jedilnih in salonskih oprav, vseh vrst in slogov od preprostih do najnovejših, po najnižjih cenah, brez konkurence! — Izdeluje vsa pohištvena in stavbena dela, oprave za hotele, sanatorije in druge javne zgradbe. Nadalje se priporoča preča-stiti duhovščini za vsa cerkvena mizarska dela, kakor spovednice, cerkvene klopi itd. Mizarska delavnica s strojnimi obratom na parno silo. Ceniki na razpolago. Proračuni in načrti brezplačno.

Zaloga v St. Vidu nad Ljubljano. Prodajalna v Ljubljani, Dunajska cesta 18, hiša Kmetske posojilnice.

740

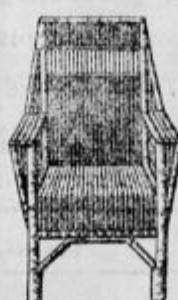
SVARILO!

Opozarjam, da se ne da na ime mojega moža kakor tudi ne na moje ime služkinjam **Frančiški Hafner** in **Marjani Bogataj** ne v blagu kakor tudi ne v gotovini, ker midva nisva za nobeno reč plačnika.

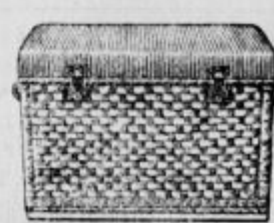
Franja in Friderik Stark, Pražakova ulica št. 10, Ljubljana.

Prva gorenjska industrija za pletarstvo

v Radovljici

Izdelki državnega pletarskega tečaja: moderna oprava iz pletenin, vrtno senčnice, košare za potovanja, stojala za cvetice in ročna dela, senčnice za morskobrežna kopališča, skladni stoli, ple-tene Kina-odeje, kopalni čevlji in vse ple-tenine za domačo rabo in luksus.

Ilustrovani ceniki zastoj.

1785

Št. 591/pr.

Razglas.

Nadomestna volitev dveh poslancev deželnega stolnega mesta Ljubljane v deželni zbor vojvodine Kranjske namesto bivših deželnih poslancev Jožefa Reisnerja in Adolfa Ribnikarja, ki se ima vršiti dne **24. septembra 1912**, se bode vršila v

štirih oddelkih

in sicer:

1. oddelk za volilce z začetno črko **A—H** v veliki dvorani »**Mestnega doma**« z dohodom iz Streliške ulice;
2. oddelk za volilce z začetno črko **I—L** v veliki dvorani »**Mestnega doma**« z dohodom od strani ob mestni ledenici;
3. oddelk za volilce z začetno črko **M—R** v veliki dvorani hotela »**Union**«;
4. oddelk za začetno črko **S—Z** v veliki dvorani hotela »**Union**«, oba z dohodom le skozi hišna vrata v Franciškanovi ulici.

Volitev se bode vršila od **2. zjutraj do 2. popoldne.**

To se daje vsled razpisa c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko z dne 9. avgusta 1912 št. 2098/pr. javno na znanje z dostavkom, da bodo na volilnih izkaznicah, ki se volilem pravočasno dostavijo, vrhutega natančno označena posamezna volišča, kakor tudi začetek in konec glasovanja.

Zajedno se daje javno na znanje, da se bode zbrala **glavna volilna komi-sija** v smislu § 40. dež. zak. z dne 5. novembra 1898 dne **25. septembra 1912 ob 10. uri popoldne** v veliki dvorani »**Mestnega doma**«.

Vsak pri volitvi udeleženi volilec sme, ako se izkaže z izkaznico, stopiti v prostor glavne volilne komisije.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 22. avgusta 1912.

Župan:

Dr. Ivan Tavčar l. r.

LEPA VINSKA POSODA NAPRODAJ!

Dne 27. t. m. to je v torek ob 9. uri dop. bode na Laverci pri Lenčetu prostovoljna javna dražba

za več sto transportnih sodov vsebine 60 do 800 l ter 50 hl vina.

Ogleda se jih lahko na Laverci. — Kdor rabi lepo vinsko posodo, naj pride določeni dan k dražbi. 2621

Služba želi premeniti mlad voja-
ščine prost 2543 2

organist

kakor tudi izvrsten **pevovodja**, in
sploh učitelj glasbe. — Ponudbe pod
„Glasbenik“ na upravo „Slovenca“.

Več dijakov

iz boljše hiše sprejme na stano-
vanje in hrano rodina brez otrok
v Krškem. — Natančni naslov pove
iz prijavnosti upravnistvo „Slovenca“
pod št. 2482. 2482

Staubene parcele

na Dunajski cesti v Ljubljani pred
delavskimi hišami in na Glincah
tako ob mestni meji na Tržaški
cesti, vse z najlepšo lego so po
izberi za primerne cene

na prodaj.

Več se izve pri lastniku **JOS.**
TRIBUC, na Glincah 37. 2127

Mala kmetija

z vsemi gospodarskimi poslopi, 8 orlov
zemljišča, sadni vrt, gozd, njiva in košnja,
se **proda**. Hiša je zidana, z opeko krita,
3 minute do cerkve, 5 minut do tovarne,
3/4 ure do Ljubljane. Več pove **Ivana Go-**
lob, Slape št. 24. p. D. M. Polje. 2506

Zaboje

okoli 200, pripravljen za sadje,
proda ceno **Ivan Savnik**, trgovec
v Kranju. 2628

Gospodična

absolventinja trgov-
skega tečaja z odliko,
večja slovenske in pa
nemške koresponden-
ce, knjigovodstva (eno- in dvostavno),
slovenske in nemške stenografije ter
strojeprilne službe. Nastop takoj
sja, želi primerne službe. ali pozneje. —
Ponudbe pod „F. H. 24“ na upravo. 2625

Gostilna in trgovina

z vso opremo se **proda ali odda**
v **najem** pod jako ugodnimi
pogoji. Kje, pove upravništvo
„Slovenca“ pod številko 2626.

Ženitna ponudba.

Trgovec v starosti 24 let v prijaznem
kraju Gorenjske se želi seznaniti v svrhu
ženitve z gospodično v starosti 20—24
let, ki naj bi imela veselje do trgo-
vine in bila kot pridna, marljiva
gospodinja, s premoženjem najmanj
10.000 K. — Ponudbe s sliko, na-
vedbo starosti in premoženja se
pošljejo pod šifro „Gorenjsko 2633“
na upravništvo „Slovenca“. — Ker je stvar
resna, se na anonimne ponudbe ne ozira.
Neugod. dopise se vrne. Tajnost jamčena!

Naprodaj je

enonadstropna hiša

št. 91 ob glavni cesti v Postojani. Natan-
čneje istotam. Oglasi do 1. sept. t. l.

2 dijaka

se sprejmeta na stanovanje in hrano
v dobro domačo oskrbo. Poizve se:
Sofeska 3 pri realiki. 2580

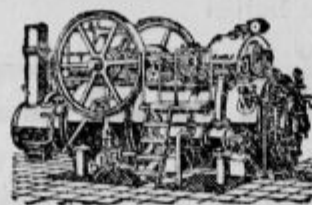
Organist in cerkovnik

zmožen slovenskega in nemškega jezika,
se sprejme v večjem trgu z industrijo
na spodnjem Koroškem. Obrtniki imajo
prednost. Prošnje s prepisi spričeval na
upravo „Slovenca“ pod št. 600/2627.

Bruselj in Buenos Aires 1910: 3 velike nagrade.

R. WOLF MAGDEBURG- BUCKAU

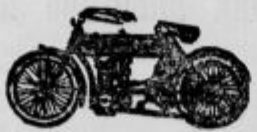
Podružnica na Dunaju: III. Am Heumarkt št. 21.

Patentni vročeparni lokomobili

z brezventilnim preciznim upravljanjem. 3438
Originalno strojedelstvo Wolf 10—800 HP.
obratni stroji z najvišjo popolnostjo in do-
bičkom, za industrijo in poljedelstvo.

Dosedaj izdelanih nad 720.000 H.

Ana Gorec

Ljubljana

samo Marije Terezije cesta 14

pri „Novem svetu“

Trgovina
s kolesi in
posameznimi
deli.

Najboljše pneumatike
Izposojevanje koles

2084

Naznanilo prodaje.

Podpisani oskrbnik konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverci naznanja
s tem, da se bode

dne 2. septembra t. l.

vršila na licu mesta na Laverci prodaja nekaterih v konkurzno maso spada-
jočih, do sedaj še ne prodanih premičnin iz proste roke, in sicer se prodaj:

**ca. 70 hl vina, 2 para konj, večja mno-
žina sena, več transportnih sodov itd.**
Začetek prodaje ob 8. uri zjutraj.

Pojasnila daje podpisana pisarna.

V Ljubljani, dne 20. avgusta 1912.

Dr. Ivan Tavčar

kot oskrbnik konkurzne mase Karla Lenčeta na Laverci.

2594

Kakovost je

cenost,

ker ona jamči večjo izdatnost

in okusnejšo jedrnatost. - - -

Znak pravih : Franckovih : izdelkov

tovarne

Henrik Francka sinovi

2322

v Zagrebu je ta-le tvorniška znamka.

Prostovoljna sodna javna dražba.

V ponedeljek, dne 26. avgusta popoldne

se bo prodajala na licu mesta pod jako ugodnimi pogoji na prostovoljni sodni
javni dražbi:

- ob 3. uri popoldne hiša št. 7, ulica na Grad. Izklicna cena 14.000 K,
vadij 1400 K.
- ob 4. uri popoldne hiša št. 50 na Dolenjski cesti (Galjevica št. 1).
Izklicna cena 34.000 K, vadij 3400 K.

Natančnejši dražbeni pogoji se pozvedo med uradnimi urami v pisarni pod-
pisanega sodnega komisarja ali pred dražbo na licu mesta.

Mate Hafner

c. kr. notar kot sodni komisar.

2630

Janez Sadnik v Podstenah št. 18, p. Ribnica
Dolenjsko, ima naprodaj dvojce 2631

jelenovih rogov

v visokosti 1 meter, in od zgoraj v širjavi en
rog od drugega tudi 1 m. Cena po dogovoru.

Metka Dobovišek, v Radovljici
št. 30.

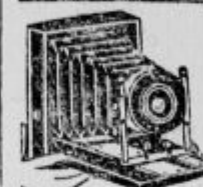
se priporoča kot izdelovateljica na

pletilni stroj

Površnje in spodnje jopice, mo-
derčke in telovnike, čepice, no-
govice nove in stare se ceno
podpletujejo. 2595

Pozor! Hiša tik kolodvora

na Jesenicah
z dvema vrtoma za sočivje in z vsemi občinskimi
pravicami je naprodaj zaradi družinskih razmer.
Na hiši so koncesije za gostilno, pekarno in tra-
fiko, vse v najboljšem teku. Pogoji jako ugodni.
Vprašanja na: **Albin Hauptman**, Jesenice, Gor.

Le K 180 najnovejši
amerikanski
fotograf. aparat „MIGNON“.

Elegantna in natančna izvršitev, porabna za poto-
vanja in izlete. 4 x 4 cm velik, kompletan z
opremo, poizkusno sliko in navodilom, po katerem
more fotografirati vsak začetnik brez predznanja
in izvršiti slike. — Proti povzetju je K 180. —
Slike se potem tudi odkupijo. — Več pri naročilu
aparata po: **LEOP. SCHÄCHTER**, DUNAJ 840
5982 XVI/2, Lerchenfeldergrütel 5.

Drva

mehka in trda (suha); radi
pomanjkanja prostora znižane
cene. Dostavijo se na za-
htevanje tudi na dom. Parna
žaga **SCAGNETTI** za držav-
nim kolodvorom. 1842

Ivan Buggenig, sodarski mojster, Ljubljana

Cesta na Rudolfovo železnico št. 5.
Priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnih

sodov.

Prevzema tudi vsa v njegovo
stroko spadajoča dela po naj-
nižjih cenah.

Solidno delo. 3412

Točna postrežba.

Sprejmejo se

učenke

na stanovanje, pod strogim nad-
zorstvom in dobro hrano. — Kje
pove iz prijavnosti upravništvo
„Slovenca“ pod št. 2546. 2546 2

Kuharica =

išče službe v kakem župnišču. Naslov
pove uprava lista pod št. 2615.

Dva dobra

mizarska pomočnika

trezna in poštenega vedenja sprejme takoj
proti dobri plači **J. Pretnar**, strojno mi-
zarstvo, Mlino-Bled.

DIJAKI

nižješolci, se sprejmejo na dobro
hrano in stanovanje ter v dobro
oskrbo. Nizke cene. — Pismena po-
jasnila naj se pošljejo na „M. D.“,
Ljubljana, Prisojna ulica št. 3, III. nadstropje.

Išče se zanesljiv zidarski polir.

Nastop takoj. Ponudbe na uprav-
ništvo „Slovenca“. 2618

IZPELJAVA

vseh poslovnih transakcij. Izdajanje čekov, nakaznic
in kreditnih pisem
za vsa glavna in stranska mesta tu- in inozemstva.

C. KR. PRIVIL. BANČNA IN MENJALNIČNA DELNIŠKA DRUŽBA

Akcijski kapital: 50.000.000 kron.

Rezervni zakladi: 22.000.000 kron.

OSREDNJA MENJALNICA:

„**MERKUR**“ DUNAJ I., WOLLZEILE št. 1.

Podružnice: Baden, Češka Kamnica, Češka Lipa, Brno, Gablonz, N. Graslitz, Inomost,
Krakov, Litomerice, Moravski Zumperk, Mödling, Meran, Novi Jičín,
Pízen, Praga, Liberec, Teplíce, Šenov, Dunajsko Novomesto, Cvilava

NAKUP IN PRODAJA

vseh vrst rent, obligacij, državnih papirjev,
akcij, prioritet, zastavnice, srečk itd., itd.

Zavarovanje proti izgubi pri zrebanjih srečk in vredn. papirjev
Prospekte in cenike premij zastoj in franko

Cesarska slavnost na Bledu.

Nekaj izredno lepega je vsako leto na Bledu slovesno praznovanje rojstvenega dne našega presvitlega cesarja. Zlasti predvečer 17. avgusta je tako bajno lep, da ga vsako leto s koprnenjem pričakuješ, čeprav si ga že kdovekajkrat užival. Cel dan se opazuje zlasti krog jezera neko posebno živahno življenje, na ladijskih vidih kupe zelenja in cvetja, vmes raznovrstno blago, raznobarvne balončke; iz ladij raste počasi leseno ogrado v najzanimivejših fantastičnih oblikah, ki se počasi s pomočjo cvetja, blaga, balončkov in raznih drugih pripomočkov prelevi tu v pravljčni gradič, ondi v krasno benečansko gondolo, tam zopet v dražestno hladno utico, odeto v zelenje in cvetje, pa tudi saj v besedi bolj prozaične predmete: n. pr. v prostoren dežnik, ki je pa kaj pesniški videti, ker je sestavljen iz najbolj izbranega cvetja.

Po vilah in hišah ob jezeru se zdaj tu zdaj tam razvije zastava: cesarska, slovenska, češka, avstrijska... mirno, skoro neopazeno; z visokega zvonika, z mlajev ob cerkvi zafrfotajo velikanske zastave: cesarske, papeške, slovenske in veličastno plavajo po zraku. Vmes venomer pozvanja jezerski zvonček. »Ave Marijo« zazvoni — mogočen strel se razgrne po kotlini, čigar dno tvori jezerska gladina, še eden in več, v daljavi se utrne lučica, zanjo druga, tretja, in

kačor bi bili dogovorjeni se začno odavati gradiči, vile, hoteli, gostilne, hiše v čarobno odejo, ki sestoji iz lučic, raznobarvanih lampijončkov. Bled postane tako čudovito krasen v nočni tmuni, ki ga kradoma ogrne, da tudi oni, ki je vsega tega vajen, ki se leto za letom tega večera udeležuje, pogosto ne pozna več strani neba, ne pozna zlasti če se vozi po jezeru več niti hiše, ki sam v njej stanuje; nič ni nenavadnega ta večer slišati rojene Blejce, ki se po ladjah vozijo in prepirajo, čigava je ta vila, čigav oni gradič, kar lahko se pripeti — in ne le enkrat — da ti bo videl na severu poslopje, ki v resnici na jugu stoji, da bo tam, kjer štrli v nebo ostra škurbina Babjega zobu, iskal Stol ali Begunjsčico.

Pa to še ni vse! Okrog jezera je na stotine in tisoče gledavcev domačinov in tujcev, ki ogledujejo čarobno slavo, po jezeru pa od vseh strani hite na najbolj fantastične načine okrašene ladje; v tej pripelje velik, prekrasen labud čudno lepo kraljičino kakor iz pravljčnih dežel v spremstvu junakov in dražestnih vil, v oni si je družba iz časov rokokaja pripravila lahno lopico-hladnico za elegantno večerjo oslajeno z galantnim dvorjenjem, tam zopet vedejo v beneški v belo svilo odeti gondoli mladi patriciji iz Dantejeve dobe ljubko nevestico, ob strani jej plemenita družica — k slavnostni poroki. Pa kaj naj popisujem vse mogoče oblike ladij, ka-

kršne si je zmisllila iznajdljiva fantazija blejskih gostov in domačinov; če bi bilo moje pero zmožno vse natančno popisati, bi mi marsikdo onih, ki sami tega večera niso preživeli na blejskem jezeru, še verjeli me hotel.

Samo to naj še povem, da je nepozaben prizor, ko se visoko na gradu zasveti monogram z imenom našega presvetlega vladarja, obdan s pasom lučic; enako zažari pod gradom tik ob jezeru monogram pač z istim imenom, pa v drugem žaru in siju; hkrati se vsuje — kakor bi se odprlo žrelo strašnega zmaja nebroj raket v najrazličnejših barvah in oblikah s tal nakvišku, kjer se s pokom razgubljajo kot svetle zvezde razdražene zračne kače, ognjeni dež, goreče vrbe žalujke itd., kdo naj si zapomni vse oblike, ki ena za drugo hiti, ena drugo izpodriva, ena se v drugo izgublja. Hkrati pa — kakor da bi se hotel pred napadom braniti — začne bruhati tudi izza starodavnega obzidja blejskega gradu umetalni ogenj in se z naglico in jezo v vseh mogočih oblikah vsiplje na domnevane sovražnike pod skalno steno ob jezeru. Vmes veselo zaigra zdravniška godba, slovesno navdušeno petje se razlega v ta vrišč in šum, v to krasoto in lepoto, v to bajno, razsvetljeno noč...

18. avgusta dopoldne pa je bila slovesna sveta maša z azistenco, ki jo je opravil preč. g. kn. šk. duh. svetnik župnik Janez Oblak. Azistirali so mu kot

dijakon g. dež. poslanec župnik Piber iz Gorjan in g. župnik Fertin iz Zastpega, ki sta, dasi je bila nedelja, vendar prihitela pomagat, kot arhidijakon pa g. konzist. svetnik prof. dr. Zorč. Udeležili so se slovesne službe božje načelniki občinskih, deželnih in državnih uradov, g. župan Rus, načelnik zdravniškega odbora g. major Stuchly, načelnik cestnega odbora okrožni zdravnik dr. Benedik, postajenačelnik pl. Forstner, poštar Boc, dalje orožništvo, načelnik postaje vodja Železnikar, načelnik deželne užitnine Škerjanec itd. Med odličnimi gosti smo opazili oba kneza Windischgraetza, poslanika grofa Welsersheimba, ritomjstra ces. garde Stefanellija itd. itd., zakaj vse zastopnike plemstva, vojaštva, uradništva našeti bi napolnilo celega »Slovenca«, saj je bila prostorna cerkev ob tej priliki polna samo odličnega občinstva, zakaj služba božja za domače župljane se je že prej opravila. Na koru je pel instrumentalno Kimovčevu mašo na čast presvetemu Srcu Jezusovemu s spremljanjem zdravniške godbe slovesnosti primerno lepo domači cerkveni pevski zbor, dasi so se letos sploh stavile nanj že prej izredno težke naloge, tako da za to priliko niti ene posebne izkušnje ni mogel imeti. Zato mu gre vse priznanje. Taka je bila naša slavnost.

Kupujte le vžigalice: »V korist obmejnim Slovincem«!

1309

Glupci! Ali si še sedaj nisi zapomnil, da kadim samo

JACOBIJEVE ANTINIKOTINSKE

cigaretno stročnice!

Cenočeško posteljno perje

Kilo sivga puljenega K 2—, boljega K 2-40, polbelega K 3-6, belega K 4-50, prima kakor puh mehkega K 6—, veleprima K 7-20, najboljše vrsta K 8-40, izredno fino snežnobelo K 9-60.

Zgotovljene postelje

iz gostonitega rdečega, vijoličnega, belega ali rumenega nankinga, dobro napolnjene, pernica ali spodnja blazina 160 cm dolga, 116 cm široka po K 10—, 12—, 15—, 18—, 200 cm dolga, 140 cm široka po K 15—, 18—, 21—, zgornja 80 cm dolga, 56 cm široka po K 8—, 3-50, 4—, 50 cm dolga, 70 cm široka po K 4-50, 5-50, 6—. Zamena dovoljena, za neugajajoče denar nazaj. Cenovniki franko in poštne prosto vsakomur.

Benedikt SACHSEL, Lohes pri Plzinu 159. Češko.

2552

! Baška !

v južnem, zelo prijaznem zalivu otoka Krk v Istri s svojim katoliško-hrvatskim prebivalstvom in za pešizlete zelo prikladno okolico, vabi Slovence in Hrvate v svoje dobro urejeno

morsko kopališče.

Morje plitvo, obrežje peščeno, namešano s sipi. Ugodno za kopanje do srede septembra. Ravnokar se je pričelo v Baški

zdravljenje z grozdem.

Na razpolago cena stanovanja z dobro hrano. V mestu župnija, zdravnik, pošta. Vsakdanja poštna zveza s Krkom. Parobrodna zveza z Reko. (Odhod z Reke ob ponedeljskih, sredo, petkih in sobotah ob 1. uri popoldne.)

Vsa podrobna pojasnila daje v imenu kopališke uprave radevolje nje tajnik

Ante Tudor, lastnik hotela »Zvonimir«.

Za neko podjetje na deželi se išče z večjo prakso

komptoaristinja

event. komptoarist

večša knjigovodstva, korespondence in strojepisja. — Nastop takoj. Kje, pove uprava »Slovenca« pod 2623.

Dr. Fran Šabec

zdravnik na Vrhniki

ordinira

v hiši

„Kmetijske posojilnice“.

Puch-kolo!

Najboljše kolo sveta!

Model 1912

1715

Ako rabite trpežno „luksus“, lahko dirkalno ali službeno kolo, potem izberite brez premisleka le **Puch-kolo**, do danes neprekosljivo, zanesljivo, trpežno, fino in elegantno.

Cenik brezplačno in poštne prosto. **Fr. Čuden, Ljubljana.** Cenik brezplačno in poštne prosto.

Edino zastopstvo originalnih Puch-koles za celo Kranjsko. „Lastna delavnica za popravila“.

Bančno posredovanje.

Trgovci, tovarnarji in obrtniki dobijo predujme na izpostavljen račun, kakor se tudi eskomptujejo. — Obresti 6—6½%.

Postrežba točna in kulantna.

Raznija: a) za javne uradnike in častnike na 10 do 20 let event. brez povračila kapitala. Mesečni obroki od K 4-90 naprej za K 1000—, tudi brez porokov. b) Za javne in privatne uradnike, bančne, odvetniške, notarske uradnike brez predznambe plače. Mesečni obroki po 10 K za 1000 K. Strogo bančno 5½% obresti letno. c) Vojaške ženitne kavcije. Priskrbitev in posojila do 70% brez police, brez predznambe, 5%, brezplačno preskrbljenje polic za večkrat zavržene.

Vprašanja zaradi najnatančnejših informacij pod „poštali predal 45 v Ljubljani, glavna pošta restante.“

2619

Sunlight

miló

za pisano perilo!

Iz najbolj žlahtnih surovin napravljeno, čisti po svoji lastni moči ter so vsi podatki odveč. Ničesar ne odstrani, samo nesnago, to pa temeljito, dočim barve perila niti ne bledijo, niti se ne zaplavi.

Dvojni kos po 30 h, osmokoten po 16 h.

763 II

Prvi zavod za uniforme, krznar in izdelovatelj čepic

A. KASSIG

LJUBLJANA, Židovska ulica

prilporeča svojo največjo zalogo vsakovrstnih uniformskih predmetov za vojake, uradnike, železničarje, orožnike, gasilce itd., kakor: čepice, čake, sablje, rokavice, pasove, egalisirmitge itd.

Izdelovanje vsakovrstnih vojaških, gasilskih, društvenih, civilnih, železničarskih, orožniških čepic itd.

Cene nizke, postrežba točna.

Cenike za gasilske in orožniške uniforme predmete zastoj in poštne prosto.

2554 8

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani

deželni dvorec

opozarja p. n. vinske kupce na svojo veliko zalogo priznane izbornih prist-nih

kranjskih vin.

Poleg namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna buteljska vina po zmernih cenah na prodaj. Ceniki in vzorci se pošljejo na zahtevo brezplačno. Postrežba točna in solidna.

2592

Kmetija na prodaj

z mnogim sadnim drevjem, več njiv, travnikov, paše in gozda, ne visoko v gorah, v lepi legi. — Pismena pojasnila daje **Jan. Nedved, Sp. Krčanje, pošta Grebinj, Koroško.**

2556 3

Brzjavke: Prometbanka Ljubljana.

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, prej J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 30 podružnic. **Vogel Marijin trg — So. Petra cesta.** Delniški kapital in reserve 52.000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne knjižice brez rentnega davka, kontovne knjižice ter na konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obrestovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih papirjev in posojila nanje. 3999

Najkulantnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje kuponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. — Najmodernejše varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin, dragotin itd. pod lastnim zaklepom stranke. — Brezplačna revizija izžrebanih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja.

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vsedkar brezplačno. Stanje denarnih vlog na hranilne knjižice dne 31. julija 1912. K 75.210.101—

Pozor! **Pozor!**

- GASILNA DRUŠTVA -

Glavna zaloga in lastno izdelovanje vseh predmetov za gasilna društva, kakor:

čelade	cevi	kuple	rokavice	vrvi za plezalce
čepice	ovijaki	piščalke	gumbi	društveni znaki
sekirice	znaki	vrvice	cevne obveze	signalne trobente
pasovi	naramnice	kolajne	cvilil za obleke	rdeče vrvice s čopi

Prosi se, da se pri ustanovitvi novih društev dotična društva pred nabavo gori navedenih predmetov obrnejo ustmeno ali pismeno na spodaj navedeno tvrdko, katere prevzema tudi popravila starih čelad, sekiric itd. Postrežba strogo resna in solidna!

J. S. Benedikt, Ljubljana Ustanovitev
trdke 1. 1930

Pozor!

Gostilničarji in drugi!

Prodalo se bode dražbenim potom posestvo 27. avgusta ob pol 10. uri dopoldne, obstoječe iz hiše št. 29, Kolodvorska ulica v Ljubljani. Nahaja se v njej že dolgo vrsto let **dobro idoča gostilna**; parcela za stavbo nasproti justične palače, več njiv in travnikov.

Edino slovensko narodno podjetje!

Hotel Trabesinger

V Celovcu, Velikovaška cesta št. 5

Podpisani voditelji „Hotela Trabesinger“ se v ljudo priporočata vsem velenim slovenskim in slovanskim gostom, ki prenočujejo ali za več časa ostanejo v Celovcu.

V hotelu se dobe lepe, snažne sobe po primerni ceni; nudi se izborna kuhinja in zjamčeno pristna in dobra vina iz slovenskih gor. Na razpolago je tudi kegljišče poleg senčnatega vrta. V hotelu Trabesinger dobite vsak dan, posebno pa v sredah, prijetno slovensko družbo.

V poletnem času pričakuje na kolodvoru gostov domači omnibus. Slovenski romarji in romarice! Ustavljajte se samo v edino slovensko gostilno „Hotel Trabesinger“ v Celovcu, kjer boste vedno dobro postreženi. Za mnogobrojen obisk se toplo priporočata voditelji hotela

2117 **Lojzika in Pepca Leon.**

M. DRENIK Ljubljana, 889
Kongresni trg št. 7

Največja zaloga ženskih ročnih del in pripadajoče potrebščine. — Vezanje na roko. — Tamburiranje. — Montiranje. — Plisiranje. — Predtiskarija. — Bogata zaloga telovadske obleke. — Naročila se izvršujejo točno in vestno.

MARIJA SATTNER

Ljubljana, Dunajska cesta 19, II. stop., II. nadstr. (Medijatova hiša).
se priporoča prečastiti duhovščini za

izdelovanje cerkvenih paramentov.

Izdeluje cele ornate, kazule v vseh liturgičnih barvah pluvijale, obhajilne burze, stole in vse za službo božjo potrebne stvari, priprosto in najfinije, kakor se glasi naročilo, v svilnatem in zlatem vezenju. — Izdeluje tudi

bandera in baldahine

ter izvršuje vsakovrstno cerkveno perilo iz pristnega platna. — Vporablja samo dobro blago, cene po mogočnosti nizke, zagotavlja trpežno, vestno delo in hitro postrežbo. — Prenovljenje starih paramentov tudi radovoljno prevzame.

13

Izboljšajte promet v svoji gostilni z izvrstnim cenanim — **plzenskim pivom** — iz Češke delniške pivovarne v Čeških Budejevicah. Največja čisto slovanska pivovarna. Zaloga v Ljubljani: V. H. ROHRMANN. Zaloge v Zagrebu, Trstu, Pulju, Zadru i. t. d.

Okusite tisto pivo v slovanskem Grandhotelu „Balkan“ Trst, via dela Caserma in v slovanskem hotelu Lacroma na Gradu.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica šte. 14 1662

priporočajo za poletno sezono svojo **bogato zalogo obuval** vseh vrst moških, ženskih in otroških, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi. — **Specialisti za nepremočljive louske in turistične čevlje.** — Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila. — Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike!

Gospodinje! **Pozor!**

Ne kupujte presnega masla ali nadomestila zanje, dokler niste poizkusile slovit, splošno znane, svetovne znamenje

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

„UNIKUM“ ni rastlinska margarina. „UNIKUM“ se izdeluje iz najčistejše goveje obistne tolšče z visoko pasteurizirano smetano, ima torej največjo redilno vrednost in je resnično zdrav. „UNIKUM“ ni umeten, nego najčistejši naravni izdelek. „UNIKUM“ je 50/0 cenejši od navadnega presnega masla in za zjamčeno mnogo izdatnejši nego to. **SAMO BLAIMSCHEINOV „UNIKUM“** je resnično edino in pravo nadomestilo za presno maslo, ki daleč prekaša vse doslej hvalisano.

Izdelovanje **BLAIMSCHEINA „UNIKUM“** je varovano s stalno državno kontrolo in je to razvidno na vsakem zavitku.

Cenjena gospodinja!

Ne dajte se torej begati od drugih oglasov in rabite za nadomestilo presnega masla za

pečenje praženje kuhanje

samo **maslen kruh**

BLAIMSCHEINA „UNIKUM“ MARGARINE

Dobiva se povsod. Poizkušnje gratis in franko.

Združene tvornice za margarino in presno maslo, Dunaj XIV.

Zahtevajte zastoj in strovani cenik št. 283 a za

mlatilnice s tečaji z obročnim mlatilom za ročni obrat, obrat z vrtli in motorji.

vile (gepeljne) za vprežne živali, kosilne stroje za seno detelo in žito, stroje za obračanje sena, za grabljenje sena in žita, za čiščenje žita, triserje, za rušenje koruze, slamoreznilce, reporeznilce, mlince za debelo moko, kakor tudi vse druge kmetijske stroje najnovejšega z darili odlikov. sestava

Ph. Mayfarth & Co.

tovarne kmetijskih strojev, železolarvarno in fužine na paro.

DUNAJ II/1, Taborstrasse 71.

Ustanovljena 1872. 1500 delavcev. Zelo povečana, najmodernejše opremljena tovarna. Odlikovana s čez 700 darili. Razprodajalci in zastopniki se iščejo.

